

Aktivnosti v okviru 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije

Ali se zavedamo, da je samoupravljanje postala naša vsakodnevna praksa? S samoupravljanjem se srečujemo na vsakem koraku našega življenja v delovni organizaciji in izven nje. V samoupravni sistem smo zajeli vsa področja našega življenja od upravljanja v samoupravnih organih v delovnih organizacijah čez samoupravljanje na področju skupne porabe — šolstvo, otroško varstvo, kultura, izgradnja infrastrukture in ne nazadnje družbena samozaščita.

Samoupravni sistem smo najprej razvili v samoupravnih organih podjetja in ga danes delavci sorazmerno dobro obvladamo zlasti v temeljnih organizacijah. Slabše poznamo in tudi premalo vplivamo na del dohodka, ki se odliva izven naše delovne organizacije to je skupna in splošna poraba. Prav s to porabo pa je povezan delegatski sistem v SIS, kateremu manjka zagnanosti in povezanosti z delavsko bazo.

Iz vsega navedenega sledi, da lahko vplivamo in oblikujemo naše življenje na vseh področjih s tem, da so naša hotenja usmerjena v skupni interes večine in da ne gledamo v vsem samo svoje ozke parcialne interese. Če pogledamo samoupravno prakso v naši delovni organizaciji v predkongresnem obdobju ugotavljamo, da smo dosegli na nekaterih področjih zadovoljive rezultate, na drugih samoupravljanje zopet slabo funkcionira, na neka-

terih pa se sploh ne zavedamo naših pravic in možnosti odločanja in upravljanja.

V predkongresnem obdobju predlagamo preverjanje našega samoupravnega sistema v TO in DSSS in ocenimo le-tega. Kot je bilo že sklenjeno na letni konferenci OOS naj organizirajo to predkongresno aktivnost osnovne organizacije sindikatov v temeljnih organizacijah.

Samoupravna dejavnost mora biti tako zastavljena, da bomo obvladali delitev celotnega dohodka na posameznih področjih porabe, kar je neodtujljiva pravica slehernega delavca. Glede na to predlagamo, da obravnavamo v temeljnih organizacijah nekaj osnovnih področij, ki so najbolj vroča:

1. Pridobivanje dohodka, odnosi med TO ter svobodna menjava dela med TO in DSSS

2. Nagrajevanje po delu in rezultatih dela

3. Vpliv na skupno porabo in usmerjanje sredstev v SIS z delegatskim sistemom.

Izpostavili smo samo nekaj področij, kjer se je v zadnjem času pojavilo tudi največ dilem in kjer bo potrebno nas vse boljše informirati in samoupravno prakso izboljšati.

Naša želja mora biti, da konfrontiramo našo samoupravno prakso s teorijo in izluščimo pozitivne stvari in slabosti, kar je bil doprinos k razvoju samouprav-

ljanja, ki ga moramo dialektično razvijati in izboljševati.

Naša delovna organizacija ni dobila posebne teme za obravnavo, zato je naše delo v predkongresnem obdobju lahko usmerjeno na samoupravno delo v naših TO in na probleme, ki se pojavljajo v našem specifičnem okolju. Samoupravna področja, ki jih predlagamo v obravnavo po posameznih TO niso slučajno izbrana. Navezujejo se na prisotno problematiko, ki jo moramo razen iz materialnega vidika opredeliti tudi samoupravno. To velja zlasti za preverjanje dohodkovnih odnosov med TO, ki je zelo aktualno v našem tesno povezanem reprodukcijskem sistemu in za posledice, ki iz tega izhajajo.

Delavci v združenem delu imajo tudi premalo vpliva na cene finalnih proizvodov, ki kasnije, ki ne rastejo vzporedno s stroški in tako manjšajo učinke notranjih prizadevanj za boljše rezultate dela.

Pokazale so se tudi slabosti pri tolmačenju nagrajevanja po delu in rezultatih dela, ki ne smejo pasti pod vpliv teženj po uravnilovki, ker bi s tem zmanjšali naprezanja za boljšo produktivnost in bi prišli v nasprotje z zakonom o združenem delu. Za takšne težnje so v glavnem kriva slaba informiranost in premalo časa pri obravnavi finančnega dela zaključnih računov.

Pod točko tri bi morali v prvi vrsti obravnavati sla-

bosti v delegatskem sistemu na področju skupne porabe sredstev izven DO. Razprave bi morale pokazati kje so slabosti v samoupravni praksi delegatskega sistema in kako bolj zainteresirati naše delavce za odločanje o delu dohodka, ki ga združujemo v te namene.

Boljše bo potrebno v TO opredeliti delo DSSS in vpliv le-tega na rezultate v TO. Iz tega mora izhajati tudi svobodna menjava dela in sredstev med TO in DSSS.

Na to temo smo se v okviru predkongresnih aktivnosti udeležili razprave v Železarni Štore, kjer smo sodelovali pri pripravi gradiva na omenjeno temo za III. kongres samoupravljalcev. V razpravi se je izkazalo, da imamo različno, organizirane DSSS glede na potrebe. Železarna Štore ima n.pr. v okviru DO organiziranih 6 DSSS, to je vsak sektor je samostojna DS. TO združujejo v okviru svobodne menjave dela 13 % dohodka za skupne službe kar je precej več kot v naši DO, kjer združujemo le 7,7 %.

Ugotavljali smo, da je zelo težko opredeliti delo skupnih služb v rezultatu dela TO in imajo različne delovne organizacije vsaka svoj pristop. Prav tako so težko ocenljivi rezultati dela delavcev v skupnih službah ki se ne odražajo v temeljnih organizacijah zaradi drugih vplivov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Posvetovanje ob dnevu inovatorjev

Geslo naj nam postane usmeritev

Dne 30. marca je bilo v prostorih TOZD Tovarne krmil posvetovanje inovatorjev občine Ptuj. Posvetovanje je organizirala SIS za raziskovalno dejavnost SO Ptuj.

Na posvetovanju se je razvila zanimiva razprava o dosežanih dosežkih na tem področju. Inovatorji so govorili predvsem o vzrokih za počasen razvoj inventivne dejavnosti.

Poudarjeno je bilo, da so poslovodni organi v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela pasivni pri pospeševanju množične inventivne dejavnosti, če je že ne preprečujejo. Družbenopolitične organizacije ne storijo dovolj na tem področju.

Večkrat je bila poudarjena nevoščljivost, ki vlada takrat, ko je treba inovatorja nagraditi. Dejavnost postaja nezanimiva za inovatorje zaradi dolgih rokov, ki pretečejo od prijave inovacije do končne rešitve. Navedeni so bili tudi nekateri sociološki in psihološki vidiki dejavnosti, zlasti tisti, ki se tičejo motivacije delavcev, da bi se ti bolj množično vključevali v inventivno dejavnost. Vemo, da mora biti inovacija nagrajena, vendar ni dobro, kadar je denar ali kakšna druga materialna nagrada edini motivator in cilj inovatorja. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je dobro, če ostane avtor anonimno vse dotlej, dokler njegov

predlog ni proglašen za izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog. To bi v dejavnost vnašalo objektivnost, na drugi strani pa bi predlagatelj bolj sproščeno oddal svoj predlog in se mu tako ne bi bilo treba »razgaljati« pred sodelavci, kar je zlasti neprijetno, če je predlog za organizacijo nezanimiv. To bi naj veljalo le do proglasitve predloga za inovacijo, pozneje pa je dobro, da inovatorja razglasijo kot delavca, ki je storil nekaj dobrega in pomembnega za organizacijo, kar bi vzpodbujalo tudi druge delavce, da bi se bolj množično vključevali v inventivno dejavnost.

Strokovnjaki Ekonomskega centra Maribor so podali način oz. metode za prehod na sistematično množično inventivno dejavnost in probleme v tej zvezi pri nas.

Razdeljena so bila tudi priznanja in agrade najboljnim inovatorjem občini.

Prvo nagrado in priznanje je dobil inovator za inovacijo, ki je dala 10.000.000 din gospodarske koristi.

Druga nagrada in priznanje je bila podeljena za inovacijo s 496.000 din gospodarske koristi

Tretja nagrada ter priznanje za 247.000 din gospodarske koristi.

Glede na povzetek iz razprave, ugotavljamo, da smo v naši DO zares na začetku in da bomo mo-

V TOZD Tovarna krmil so se zbrali inovatorji in drugi gostje

(Foto: L. C.)

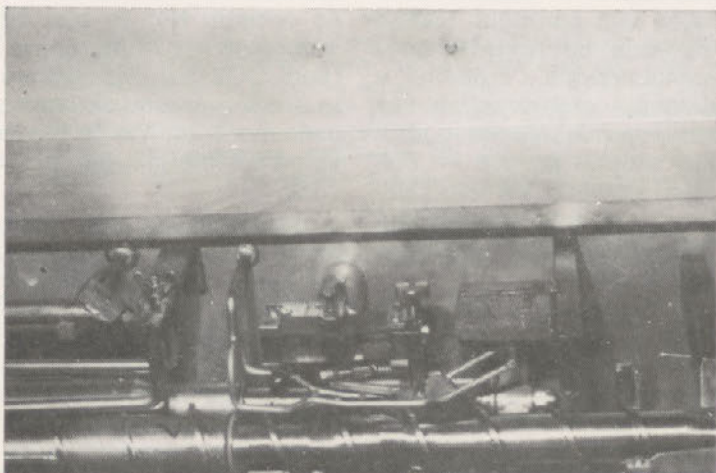
rali na tem področju še ogromno storiti, da bomo ustvarili ustrezno, »klimo« za množično inventivno dejavnost. Ta je namreč predpogoj, je bilo slišati v razpravi, da se inventivna dejavnost

v neki sredini začne razvijati. Napačno usmerjeni razvoj te dejavnosti lahko kaj hitro privede v to, da ne bo več razvoj, temveč propad.

Ivan Horvat

Inovacije tudi pri nas

(Foto: L. C.)

Predlogi srednjeročnih planov v razpravi

V drugi polovici marca so bili dani v razpravo predlogi srednjeročnih planov za vse TOZD, TOK in DSSS naše DO ter DO kot celote.

Srednjeročni plani so izdelani na osnovi z referendumom sprejetih temeljev plana ter dopolnjeni z nekaterimi podrobnejšimi kazalci razvoja, kot so kadrovska struktura, plan izobraževanja in štipendiranja, plan finančnih kazalcev itd. Vsi finančni kazalci, ki so bili v temeljih plana ovrednoteni po cenah iz leta 1979, so v planu preračunani na cene iz leta 1980, kot je bilo dogovorjeno na vseh nivojih zaradi enotnega pristopa k planiranju in lažjih primerjav.

Srednjeročni plan pomeni usmeritev naše DO in posameznih TOZD v naslednjih petih letih. Istočasno s predlogom plana, so temeljne organizacije dobile v

obravnavo samoupravni sporazum za delovno organizacijo.

Oba planska akta bodo po končani razpravi sprejeli delavski sveti temeljnih organizacij ter določili delegate za podpis samoupravnega sporazuma o temeljnih plana za obdobje 1981—1985.

Predlog plana je potrebno sprejeti najkasneje do 10. 4. 1981, da bo lahko delavski svet DO na svoji prvi naslednji seji še dodal zadnje besede.

Planski cilji, zastavljeni s srednjeročnim planom razvoja za obdobje 1981—1985 so zelo široko zastavljeni. Glede na sedanjo dokaj neugodno gospodarsko situacijo pa ugotavljamo, da bodo potrebni izredni naporji vseh delavcev na še DO, če bomo želeli uresničiti zastavljene cilje.

T. ČEH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsa ta vprašanja in še mnoga druga so ostala odprta kot izziv III. kongresu samoupravljalcev, ki mora precej teh vprašanj razrešiti v okviru poglobljanja samoupravnih odnosov. Vse te analize in dognanja v razpravah ne smejo ostati le na papirju, ampak se morajo vnesti v samoupravno prakso in dopolniti današnjo stopnjo razvoja samoupravljanja.

V okviru priprav na III. kongres samoupravljalcev smo evidentirali na predsedstvu OZZS dva delegata za volitve delegatov občine Ptuj za udeležbo na III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije. Evidentirana sta bila Tilčka Lovrenčič in Slavko Vesenjaj.

Predkongresna aktivnost v Mesokombinatu Perutni na Ptuj bo jima dala tudi snov za razpravo v okviru priprav na občinski ravni.

Erih ŠARA

Izobraževalni seminar v TOZD Mesna industrija

V okviru možnosti zaradi izpada proizvodnje v TOZD Mesna industrija je tekel koncem meseca marca za vse delavce TOZD organiziran enodnevni izobraževalni seminar, ki je obsegal sledeči program:

Analiza poslovanja DO in TOZD v letu 1980 in družbene usmeritve o razporejanju dohodka v letu 1981 (Predavala namestnica direktorja finančnega sektorja DO — tov. Terezija Vuk).

Aktualna gospodarska problematika ter sedanja situacija in prizadevanja DO »Perutnina« Ptuj (Predaval pomočnik generalnega direktorja DO tov. Milan Longhino).

Pomembnost higiene pri delu v živilski industriji (Predaval predstavnik Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor tov. dr. Židanik).

Zbranost pri delu in uspešnost dela — psihologija dela (Predaval predstavnik ZC Ptuj, Ormož, klinični psiholog tov. Bojan Šinko).

Zakon o varstvu pred požarom — s poudarkom na dolžnostih, pravicah in odgovornosti delavcev. (Pre-

daval vodja službe varstva pri delu in požarne varnosti DO — tov. Živorad Marinkovič).

Skupna gasilna vaja — demonstracija gašenja z ročnimi gasilnimi aparati in z vodo. (Izvedli so jo pripadniki gasilskih ekip TOZD in vsi delavci).

Izobraževalni seminar je bil za vse delavce TOZD Mesna industrija obvezen, enako kot redni delovni dan. Izostanek je bil opravičen le tistim, ki so v tem času opravljali nujna vzdrževalna dela in za večino delavcev iz predelave, ki so v tem dnevu v glavnem nadoknadili izpad za tekoči teden.

Vsa izvedena predavanja so bila prilagojena tako, da so bila za večino prisotnih razumljiva, zanimiva in predvsem koristna. Enkratna možnost takšne oblike izobraževanja širšega obsega se je pokazala kot zelo ugodna. Delavci so v sproščeni obliki v razgovoru imeli možnost, dobiti tudi odgovore na vprašanja, ki so jih postavljali predavateljem. V. F.

Dne 25. marca so se ptujski komunisti zbrali na programsko volilni konferenci. Ocenili so svoje delo, gospodarjenje v občini, pri tem so s posebnimi poudarkom obravnavali izvajanje stabilizacijskih programov. Ugotovili so, da je napredek viden, da pa je še vedno preveč nedoslednosti delu. Tudi o napakah so odkrito spregovorili.

Na konferenci so sprejeli tudi program dela za naprej. Sprejeli so tudi 32 novih članov v Zvezo komunistov Slovenije, za novega predsednika Občinske konference ZKS Ptuj pa so soglasno izvolili dosedanjšega predsednika Jožeta Botolina.

(Foto: Martin Ozmec)

V delovni skupnosti novi sekretar ZK

Osnovna organizacija ZKS pri DSSS Mesokombinata Perutnina Ptuj je imela 24. februarja 1981 10. redni sestanek, ki je bil istočasno programski in volilna konferenca.

Na sestanku smo pregledali in ocenili preteklo delo osnovne organizacije, izvolili novega sekretarja ter si zastavili osnovne smernice za delo v prihodnje.

Dosedanji sekretar osnovne organizacije tov. Drago Čater je podal poročilo sekretariata o delovanju OO ZKS in njenih članov v okviru delovne organizacije in širše družbenopolitične skupnosti.

V razpravi o poročilu so člani osnovne organizacije opozorili na stvari, ki jim bo potrebno v bodoče pri delu OO posvetiti več pozornosti. Odkrito moramo spregovoriti o problemih, ki se pojavljajo v naši sredini. Ni pa dovolj, da jih le ugotovljamo, temveč jih moramo razreševati. Naloga komunistov in sploh vseh delavcev v delovni skupnosti je, da po svojih najboljših močeh in znanju pomagamo reševati probleme tudi v temeljnih organizacijah. Spregovorili smo tudi o pogojih gospodarjenja v preteklih mesecih. Ti kažejo, da našo delovno organizacijo obremenjujejo mnoge zunanje težave, kar je prav tako vzrok, da ne dosegamo rezultatov, ki smo jih pričakovali in planirali. Zato je potrebno proizvodne probleme in težave reševati v začetni fazi, takoj ko se pojavijo, in jih ne smemo prikrivati.

Osnovna organizacija ZKS bi si morala bolj prizadevati, da se

okrepi samoupravno delovanje v DSSS in TOZD ter delo delegacij. Delavcem v temeljnih organizacijah moramo zagotoviti popolne informacije, da bodo lahko kvalitetneje odločali in samoupravno delovali.

Člani osnovne organizacije smo na tem sestanku oz. volilni konferenci izvolili novega sekretarja. Dosedanji sekretar tov. Drago Čater odhaja v pokoj po 19 letih dela v naši DO Perutnina, dela, prepletene z bogato družbeno-politično aktivnostjo, za kar smo se mu komunisti iskreno zahvalili.

Za novega sekretarja OO ZKS smo soglasno izvolili dr. Cirila Varga. Tov. Varga je uvodoma poudaril, da bo moralo biti naše delo v največji meri usmerjeno k povečanju prihodka, saj bomo tako največ prispevali k napredku delovne organizacije in celotne družbe.

Nato smo sprejeli osnutek programa dela, ki zajema naslednja področja delovanja: razvoj družbeno-ekonomskih odnosov in uresničevanje ZZZ, uresničevanje stabilizacijskih prizadevanj, utrjevanje delegatskega sistema, idejno-politično usposabljanje članov, aktivnost komunistov v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, kadrovske politiko in utrjevanje političnega sistema. Osnovna organizacija bo seveda obravnavala sprotne aktualne zadeve. V program dela pa bomo vnesli tudi zaključke 3. kongresa samoupravljalcev in bližnjih kongresov ZK.

Nada KRAJNC

NE PREZRITE

- Tudi kooperanti za stabilizacijo
- Predlog samoupravnega sporazuma o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih
- Vaš delegat poroča
- Natečaj za dodelitev kreditov
- Akcija še ni končana

TUDI KOOPERANTI ZA STABILIZACIJO

V letu 1980 je imel sklad rizi-ka precejšnje probleme z ažurnim vračanjem škod, ker je skoraj vse obdobje bil nelikviden. Da ni bilo sproti dovolj denarja, je bil le en glavni razlog, razen tega pa je šlo tudi za plačevanje nekaterih škod, ki bi z boljšim vzdrževanjem opreme in jate v hlevih brez dvoma lahko izostale ali bile mnogo manjše. Da se v letošnjem letu ne bi napeke ponavljale, so kooperanti na sejah samoupravnih organov kakor tudi na zborih v lanskem letu zahtevali od delavcev v TOK, da pripravijo program ukrepov, ki naj bi zmanjšali pojavljanje škode.

Tako je bil sestavljen:

— statistični pregled stalnih »abonentov« sklada za leto 1978, 1979, 1980 in

— novi pravilnik o oblikovanju in poslovanju sklada,

Oba dokumenta sta bila obrazložena na zborih kooperantov v dneh od 23. do 25. II. 1981, novi pravilnik pa tudi sprejet z veljavnostjo od 1. 3. 1981 dalje (za obračunavanje škod).

Da bi bila vsakemu rejcu čim podrobneje znana njegova določila, ga prilagamo časniku z željo in namenom, da ga prebere in preštudira sleherni rejec in takoj STORI USTREZNE UKREPE za odpravo pomanjkljivosti opreme, zlasti pri: ventilatorjih, signalnih napravah, talilnih vložkih na električnih ploščah, pri zaščitnih steklih svetilnih teles, ogrevalnih napravah itd. Predvideva se, da bo 15. in 21. člen pravilnika zelo prizadel rejce, ki bodo imeli škodo zaradi pomanjkljive ali neizpravne opreme.

Predlog samoupravnega sporazuma o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih

Na osnutek omenjenega sporazuma, ki smo ga objavili v zadnji številki našega glasila, nismo prejeli nobenih pripomb ali spremjvalnih predlogov. Besedilo osnutka sporazuma se z dnevom objave v tej številki glasila preklasificira v predlog, ki se pred sprejemom na zborih delavcev daje v 15 dnevno javno razpravo.

V predlogu objavljamo dve tabeli za izračun denarnih nadomestil oziroma nagrad za realizirane inventivne predloge in prijavitelne koristne predloge, ki bodo sestavni del sporazuma. Prav tako se v 37. členu popravi v drugi vrsti citiran 32. člen in se nadomesti z 31. členom, v 51. členu pa se na koncu doda besedilo »v roku 15 dni, od prejema obvestila.«

Morebitne predloge, spremembe in dopolnitve sporazuma pošiljajte v splošni sektor delovne organizacije.

TABELA ZA IZRAČUN NADOMESTILA ZA INVENTIVNE PREDLOGE

Letna gospodarska korist v din	Odškodnina za realiz. inventivni predlog		
	Osnovni znesek nadomestila za ustvarjeno gospodarsko korist	% za obračun presegevanja zneska nadomestila (med spodnjo gornjo mejo razreda)	višina zgornje meje nadomestila razreda
do 50.000	—	4 %	2.000
nad 50.001 — 100.000	2.000	+ 9 %	6.500
nad 100.001 — 200.000	6.500	+ 6 %	12.500
nad 200.001 — 400.000	12.500	+ 4 %	20.500
nad 400.001 — 700.000	20.500	+ 3 %	29.500
nad 700.001 — 1.000.000	29.500	+ 2 %	35.500
nad 1.000.001	35.500	+ 1 %	

TABELA ZA IZRAČUN NAGRADE ZA INVENTIVNE PREDLOGE

Letna gospodarska korist v din	Odškodnina za realiz. inventivni predlog		
	Osnovni znesek nagrade za ustvarjeno gospodarsko korist	% za obračun presegevanja zneska nagrade (med spodnjo gornjo mejo razreda)	višina zgornje meje nagrade razreda
do 20.000	—	3 %	600
nad 20.001 — 50.000	600	+ 2,5 %	1.350
nad 50.001 — 100.000	1.350	+ 2 %	2.350
nad 100.001 — 200.000	2.350	+ 1,50 %	3.850
nad 200.001 — 500.000	3.850	+ 1, — %	6.850
nad 500.001	6.850	+ 0,5 %	

SESTAV TABELE ZA IZRAČUN ŠKODE

Z ozirom na to, da se v tabeli menja vrednosti ob spremembi cene krme in vložka stroškov rejca (ko se menja aneks za plačilo prirasta) le-te nismo razmnožili za vse rejce, razpolagajo pa z njo člani odbora sklada. Tabela sloni na normativni porabi krme v odvisnosti od starosti, izračunane do 51 dni. Osnova porabe krme je aneks pogodbe. Da bi jo lažje razumeli, navajamo potrošnjo krme in planirano težo po dnevih.

Starost dni	Poprečna teža v kg	Konverzija v kg	Potrošnja krme na kom. v kg
51	1,86	2,24	4,16
50	1,82	2,22	4,04
49	1,78	2,20	3,91
48	1,74	2,18	3,79
47	1,70	2,16	3,67
46	1,66	2,14	3,55
45	1,62	2,12	3,43
44	1,58	2,10	3,31
43	1,54	2,08	3,20

Potrošnja je izračunana seveda od 1. dneva naprej. Potrošena krma se pomnoži s ceno, ki se kooperantom obračunava za prihranek ali prekomerno porabo, k temu pa prišteje znesek za plačilo prirasta po aneksu (teža 1,70 kg × din 3.— ali din 5,10). Upam, da je sestav tabele v globalu vsakomur jasen, sicer pa je tolmačenje možno vedno dobiti od vodij proizvodnih okoliščin pri njihovih obiskih.

KONČNI CILJ

Zmanjšati družbeno škodo z nenehnim preprečevanjem izpadov v proizvodnji in s tem prispevati k temu, da bodo:

- potrošniki dobili več mesa,
- da bo dohodek rejcev večji,
- da bo dohodek delavcev večji,
- da ne bo potrebno prezgodaj zviševati obveznosti plačevanja v sklad,
- da bodo hlevi tehnično s funkcionalno opremo sposobni za čimvečjo in čimhitrejšo proizvodnjo in s tem tudi za večjo produktivnost, kar je EDEN OD STALNIH TEMELJEV STABILIZACIJSKIH PRIZADEVANJ naše celotne družbe.

ing. Jože Reisman

Za večjo aktivnost nas mladih

Nastalo je vprašanje, zakaj mladi nismo dovolj aktivni. Vsako začrtano delo je težavno, posebno ob preveliki razdrobljenosti mladih.

Zato smo v naši DO najprej ustanovili koordinacijski svet, nato pa vse OO ZSMS v posameznih TOZD-ih. Vendar to ni dovolj za uspešno delo. Potrebna so tudi denarna sredstva, ki pa ni lahko priti do njih. Leto 1980 je bilo bolj organizacijsko, kot pa delovno. V tem letu se je že čutil nek napredek, kot je bilo nekaj let nazaj. Da bi se to še bolj pospešilo so se predsedniki OO ZSMS zbrali na posvetu koordinacijskega sveta dne 27. 2. 1981. Sestavili smo pester plan, ki bi naj obsegal naslednje naloge:

- sodelovanje pri raznih proslavah (8. marec, 1. maj, 4. julij, 22. julij...),
- udeležba na pohodu v Mostje, v mladinske delovne brigade,
- vključevanje v MDB,
- sodelovanje pri štafeti mladosti,
- udeležba na komemoraciji za dan mrtvih,
- sodelovanje akciji »Nič nas ne sme presenetiti«,
- organiziranje družbeno-političnih predavanj za mlade,
- sodelovanje pri športnih tekmovanjih,

— srečanje z OO ZSMS drugih delovnih organizacij.

Vsaka OO pa lahko plan tudi dopolni, saj imajo posamezne OO specifične delovne pogoje. Da pa bi delovanje mladih res poživili, smo se na koordinacijskem svetu dogovorili, da bomo ustanovili ustrezne komisije, in sicer:

- komisijo za šport,
- komisijo za kulturo,
- komisijo za idejno-politično izobraževanje,
- komisijo za SLO in DSZ.

Pri tako pestro zastavljenem programu dela za leto 1981, pa bodo potrebna denarna sredstva. Vsi mladi smo sklenili, da se naj pobira članarina.

S tem se bo zbralo dovolj denarja. Povezati se bo treba tudi s konferenco sindikata in z osnovnimi organizacijami sindikata ter osnovnimi organizacijami ZK. Ker smo mladi premalo seznanjeni s svojimi nalogami in dolžnostmi, smo si zadali kot eno od prvih nalog, da bomo organizirali razna predavanja, ki naj bi bila vsaka dva do tri mesece.

Zavedati se moramo, da je prva naloga nas vseh delo. Ne smemo pozabiti, da je tov. Tito vedno poudarjal, da se delavec s svojim delom uveljavlja v naši socialistični družbi.

Roman ŠEGULA

Vaš delegat poročča - Vaš delegat poročča

Plan še ni garancija

Konferenca delegacij za zbor združenega dela Meso-kombinata Perutnine je skrbno pregledala osnutek družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1981—1985 ter ugotovila, da so njene zahteve in predlogi po večini upoštevani.

Še posebej se je ustavila pri poglavju, ki govori o nalogah v kmetijstvu. Zlasti še o tistem delu, ki se nanaša na zaščito kmetijskih površin. Pri tem se je ugotovilo, da je glede zaščite kmetijskih zemljišč prišla v poglavju 4 — 1 stanovanjska dejavnost, kjer je načrtovano, da bomo v obdobju 1981—1985 zgradili 1200 stanovanj, od tega 600 stanovanj v individualni gradnji za kar bo šlo 15-krat več kmetijskih zemljišč kot za družbeno gradnjo enakega števila stanovanj. Delegacija predlaga, da se plan v pogledu gradnje stanovanj ponovno preuči ter ugotovi smotrnost uporabe tolikšnih kmetijskih zemljišč, na katerih še prav gotovo sedaj proizvajamo kmetijske pridelke katere tako nujno rabimo za prehrano. Naša delegacija je postavila vprašanje glede oskrbe z reprodukcijskim materialom umetnih gnojil za našo kmetijsko proizvodnjo. Vemo, kako je bila ogrožena jesenska setev. Jesenska setev nujno rabi umetna gnojila. Umetnih gnojil pa ni, v kolikor pa so, so kot »kapljica« v morje. Če hočemo realizirati naš proizvodni plan bi morali naši kmetijci že imeti pripravljen reprodukcijski material. Čas, ki nas prehiteva, je zelo kratek ali bomo umetna gnojila dobivali v juniju ali v juliju, ko se ti posevki že pospravljajo? To vprašanje bi naj vsi dobro preštudirali, če hočemo to, kar smo podpisali — plane in dogovore tudi uresničiti. Tudi zadruga bi morale polagati več pozornosti na pospeševanje kmetijstva, ne pa se ukvarjati le samo s trgovino.

Franc KOZEL

Ostreje proti kršiteljem dogovora

Delegati zbora združenega dela so se sestali na 35. seji skupščine 31. marca 1981 in obravnavali obširno problematiko z njegovega področja.

Širšo razpravo med delegati je povzročilo gradivo Uresničevanje dogovora družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, kjer so navedeni njegovi kršitelji: TGA TOZD Vzdrževanje, katera si je po zaključnem računu razporedila 100 % enomesečnega osebne dohodka, planski akti pa so ji dovoljevali le 58 % povečanje, vendar je že pred sejo skupščine spremenila sprejeti sklep in znesek namenila za razširitev materialne osnove; OZVŽ TOZD Veterinarstvo, DEM HE Formin, DES TOZD Elektro Ptuj, GG TOK Kooperacija Ptuj, Stanovanjski servis Ptuj, Certus TOZD Potniški promet Ptuj. Delegati so sprejeli sklep, da kršitelji vrnejo (poračunajo) preveč razporejene in že izplačane osebne dohodke za leto 1980.

Iz razprave o odloku o omejitvi uporabe olimpijskega strelišča na glinaste golobe v Hajdošah smo lahko ugotovili različnost mnenj in interesov in zadolžili izvršni svet, da z zainteresiranimi in prizadetimi pripravi boljši predlog odloka.

Sklep o prenehanju začasnih ukrepov družbenega varstva v ZC TOZD Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj, je obrazložil predsednik začasnega organa družbenega varstva in med drugim povedal, da začne s 1. aprilom delovati delavski svet in koncem meseca bodo izvolili tudi individualni poslovodni organ.

Delegati Perutnine smo imeli pripombo na pošiljanje skupščinskega gradiva. Ne strinjamo se, da prihaja večina gradiva v dveh delih, ker se ponavadi drugi del slabo obdela, ker prihaja prepozno. Opozorili smo tudi na neu-

rejena odlagališča smeti ob cestah in raznih jamah in predlagali, da inšpekcijske službe skupaj s krajevnimi skupnostmi rešijo ta problem, saj se je npr. na pobudo našega delegata rešilo odlagališče smeti ob cesti mimo Turniškega gradu.

Opozorili smo še na odlok o ureditvi plovbe po Ptuj-skem jezeru, kateri že predolgo zamuja.

Ivan CIGLAR

Skupščina Medobčinske gospodarske zbornice za Podravje

Delegati skupščine Medobčinske gospodarske zbornice za Podravje smo na seji dne 27. februarja 1981 obravnavali gradivo, ki je bilo zajeto v 9 točkah dnevnega reda.

Glavni del seje se je nanašal na 3. verzijo Predloga dogovora o skupnih temeljih plana udeležencev za obdobje 1981—1985 na območju Skupnosti podravske občine.

S tem planskim aktom določajo udeleženci skupne interese in naloge srednjeročnega razvoja, ki jih bodo skupno uresničevali na osnovi medsebojno dogovorjenih ciljev na ravni republike v podravske občine. Glavni namen zbornice, ki je opredeljen v tem planskem aktu, je zagotavljanje osnov za dinamičen in skladen gospodarski, socialni in prostorski razvoj na območju skupnosti podravske občine. Naša DO je v tem aktu obravnavana med nosilci razvoja kmetijske proizvodnje za področje perutninarstva. Glede na to, da je bila to že tretja verzija dogovora, je bil predlog sprejet le z manjšimi dopolnitvami in podan v podpis udeležencem.

Delegatom je bilo podano poročilo o delu zbornice v letu 1980 ter zaključni račun za leto 1980.

Skupščina je imela v letu 1980 štiri seje, izvršni odbor skupščine pa se je sestel 18 krat. Glavno področje dela se je nanašalo na večkratno usklajevanje in dopolnjevanje dogovora o skupnih temeljih plana za obdobje 1981—1985 ter razvojne usmeritve gospodarstva v Podravju v obdobju 1981—1985. Poleg tega je skupščina v letu 1980 razpravljala in se vključevala še v delo na drugih področjih, kot so sprejemanje samoupravnih sporazumov o ustanovitvi občinskih skupnosti za cene, področje nagrajevanja po delu, inventivne dejavnosti in področje drugih nalog, ki so bile skupnega pomena za podravsko regijo. Za izvajanje vseh nalog je skupščina v letu 1980 porabila 8,3 milijone din.

Delegati so delo zbornice ugodno ocenili ter dali nekaj spodbudnih predlogov za delovanje v naslednjem obdobju. Zaključni račun je bil sprejet v predlagani obliki.

Predložen je bil tudi program dela zbornice za leto 1981 s finančnim načrtom za to leto, po katerem bo za redno delo zbornice potrebno v letu 1981 9,9 milijona din. Med glavnimi nalogami zbornice so v programu za leto 1981 zajete naslednje:

- uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije,
- doseganje planirane rasti izvoza in pospeševanje izvozne usmerjenosti regije ter oblikovanje dolgoročne strategije na področju ekonomskih odnosov s tujino,
- sodelovanje z razvojno-raziskovalnimi institucijami,
- sodelovanje pri pripravi dolgoročnega programa razvoja za obdobje 1986—2000,
- pospeševanje povezovanja gospodarstva v regiji kot tudi v širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru,
- reševanje racionalnega izkoriščanja surovin, materialov in energije,
- skrb za kvaliteto strukturo kadrov in druge naloge, ki jih bo potrebno usklajevati na teritoriju podravske občine.

Delegati so program dela s finančnim planom za leto 1981 soglasno sprejeli ter poudarili, da mora zbornica v tem letu s svojim delom prispevati pomemben delež k nadaljnjemu usklajenemu razvoju podravske regije.

Poleg navedenega gradiva je skupščina obravnavala tudi Predlog družbenega dogovora o razvojno raziskovalni in množični inventivni dejavnosti v združenem delu. Družbeni dogovor, katerega podpisnik je tudi naša DO, so delegati ugodno ocenili ter ga sprejetega predlagali za podpis udeležencem.

Na skupščini so bile potrjene tudi predlagane kadrovske spremembe. Med drugim je bil potrjen sklep, da se zaradi nove delovne dolžnosti predsednika izvršnega sveta SO Ptuj razreši tov. Martina BERDENA, ki je bil delegat Gospodarske zbornice Slovenije. Za novega delegata GZS je bil soglasno izvoljen pomočnik generalnega direktorja naše DO tov. Milan LONGINO.

Ob vsem navedenem so bile podane še informacije o tekočih nalogah in problematiki, ki se pojavlja pri delu MGZ. Delegati so bili mnenja, da mora v naslednjem obdobju delo zbornice zaživeti v polni meri, pri tem pa mora biti deležna podpore vseh pristojnih struktur.

T. Čeh

Poglobljene razprave v sindikatu

Na sindikalnih članskih sestankih (ali občnih zborih sindikata, kot smo včasih rekli) je bilo letos posebno živahno. Kako tudi ne, saj je za nami leto prizadevanj za ustalitev gospodarstva.

Kot smo na vseh članskih sestankih ugotovili, ni bilo to za naše delavce nič novega, saj smo se delavci Perutnine vedno stabilizacijsko obnašali. Ugotavljali so, da smo poiskali mnoge rezerve. Tako smo se začeli močno usmerjati v izvoz, z racionalizacijo transporta in uvedbo reciklaže smo prištedili precej goriv. Plod nenehnih opozoranj in skrbnega dela se je čutil tudi povsod drugod.

Pri vsem tem pa se močno odraža tesno sodelovanje sindikata z organizacijami ZK in strokovnimi službami. Še več pa bi lahko stori, če bi se vsi delavci bolj zavedali pravic in dolžnosti, katere prinaša naš delegatski sistem. Kljub dobremu delu in politični aktivnosti pa tudi težav ne manjka, še toliko bolj, ker imamo opravka z živo proizvodnjo.

Tako v Perutninskih farmah povzročata največ težav valilnica ki že postaja ozko grlo v proizvodnji. V Tovarni krmil je povzročila ne-

malo težav eksplozija v silosu in požar, kakor tudi težave z nabavo potrebnih surovin. Vedno več pa imajo delavcev pri katerih se kažejo bolezenski znaki zaradi prahu in ropota. Tem bo potrebno najti ustrežnejše delo. Zdravstveni problemi se že kažejo tudi v Mesni industriji. Poleg tega se v tej TOZD odražajo proizvodni problemi drugih TOZD, ki skrbijo za vzrejo piščancev. TOK Hajdina ima mnoge težave na terenu, ti pa se po navadi prepočasi rešujejo. V Commercu je največja težava v tem, da so s prodajo odvisni od proizvodnih TOZD in da so raztreseni po vsej državi, kar jim otežuje samoupravno in politično delo. Kakor vse druge TOZD pestijo Transservis še posebej težave pri nabavi in cene goriva. V Ptujski tiskarni pričakujejo da bodo njihove največje težave odpravljene z dograditvijo nove kartonaže.

Vse navedene težave pa so člani sindikata sprejeli kot usmeritev za nadaljnje delo, seveda poleg mnogih drugih aktivnosti.

Urednik

Natečaj za dodelitev kreditov in stanovanj

Na podlagi 126. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, Pravilnika o reševanju stanovanjskih potreb delavcev Perutnine ter sklepa zadnje seje Odbora za družbeni standard in stanovanjske razmere dne 24. 3. 1981

razpisuje

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve

NATEČAJ

za dodelitev:

- stanovanjskih posojil za novogradnje,
- stanovanjskih posojil za adaptacije
- za dodelitev najemnih stanovanj in določitev prednostne liste

I.

Na natečaj se lahko prijavijo vsi delavci, ki so v delovnem razmerju pri katerikoli od temeljnih organizacij ali v delovni skupnosti skupnih služb Mesokombinata Ptuj in ki izpolnjujejo pogoje Pravilnika o reševanju stanovanjskih potreb delavcev Perutnine.

II.

Delavec — prosilec za stanovanjsko posojilo mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima zgrajeno novogradnjo do III. faze, to je pod streho,
- da ima zgrajeno novogradnjo do II. faze, to je klet s ploščo ter namensko varčuje pri

banki in ima material ali denarna sredstva za III. fazo gradnje.

3. pri gradnji montažne hiše poleg II. gradbene faze pogodbo o nakupu montažne hiše ter zagotovljena preostala sredstva za gradnjo,

4. pri adaptaciji — da poveča stanovanjski prostor ali če so ogroženi pogoji bivanja iz zdravstveno — varstvenih razlogov.

III.

Skupna vsota stanovanjskega posojila je 3.276.000.— din. Najvišji znesek posojila, ki ga lahko dobi prosilec je:

- za novogradnjo do 120.000.— din,
 - za adaptacijo do 60.000.— din
- V to vsoto bomo šteli tudi posojila, ki jih je prosilec že prejel v Mesokombinatu Perutnina Ptuj.

IV.

Doba vračanja posojila je: — pod 1) največ do 10 let po 3 % obrestni meri, — pod 2) največ do 5 let po 5 % obrestni meri.

V.

Za prosilce najemnih stanovanj bo narejena prioriteta lista. Dodeljena jim bodo tista najemna stanovanja, ki bodo sproščena do konca aprila 1982.

VI.

Prosilci za stanovanjsko posojilo in najemna stanovanja iz-

polnijo obrazce »Prošnja za rešitev stanovanjskega vprašanja«, ki ga dobijo v tajništvu TOZD, ali tajništvu DSSS.

VII.

Izpolnjene obrazce s potrebno dokumentacijo oddajo v tajništvu TOZD, kjer jim bodo na prošnjo vpisali datum sprejema vloge.

Zadnji rok za vložitev prošnje je 13. april 1981.

VIII.

Prepozno oddane prošnje in prošnje brez prilog bo odbor zavrnil in jih pri sestavi prioritete liste ne bo upošteval.

IX.

Na podlagi prijav si bo stanovanjske razmere delavcev — prosilcev ogledala tričlanska komisija.

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve bo na podlagi vseh podatkov in točkovne ocenitve sestavil prioriteto listo po določbah Pravilnika.

X.

Delavci, ki so vložili prošnjo za dodelitev najemnih stanovanj lansko leto, morajo prav tako izpolniti obrazce in priložiti potrebna dokazila, če še medtem niso rešili svojega stanovanjskega vprašanja.

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve

DOKUMENTI.

ki jih priložiš k prošnji Za novogradnjo in adaptacijo

- Izpisek iz zemljiške knjige
- Gradbeno dovoljenje (fotokopija) ali potrdilo o priglasitvi adaptacije — SO Ptuj
- Potrdilo o skupnem gospodinjstvu — pristojni Krajevni urad
- Potrdilo o katastrskem dohodku članov skupnega gospodinjstva — Davčna uprava SO Ptuj
- Potrdilo o osebnih dohodkih zakonca in ostalih družinskih članov za leto 1980, (preračunano na povprečni mesečni OD), pri upokojencih potrdilo SPIZ ali zadnji odrezek od pokojnine

Za dodelitev stanovanja

- Stanovanjsko pogodbo (fotokopija)
- Potrdilo o skupnem gospodinjstvu — pristojni Krajevni urad
- Potrdilo o katastrskem dohodku članov skupnega gospodinjstva — Davčna uprava SO Ptuj
- Potrdilo o povprečnih mesečnih osebnih dohodkih zakonca in ostalih družinskih članov za leto 1980, pri upokojencih potrdilo SPIZ ali zadnji odrezek od pokojnine
- Najemniki privatnih stanovanj najemno pogodbo

(Foto: Martin Ozmec)

Akcija še ni končana

V drugi polovici minulega leta smo si močno prizadevali pridobiti čimveč novih dopisnikov za naše glasilo, v okviru akcije »Tisoč delavcev — sodelavcev«. Dne 27. marca pa so se v delavskem domu »Franc Kramberger«, v Ptujju zbrali novi dopisniki glasil združenega dela iz občin Ormož, Slovenska Bistrica in Ptuj, na krajši seminar. Ob tej priliki jim je predsednik Odbora za obveščanje in politično propagando pri RS ZSS Bostjan Pirc, podelil zaslužne značke te akcije.

S podelitvijo priznanj (značk) pa akcija ni končana. Namen te je bil, da bi naj glasila združenega dela postala informativna sredstva nas vseh, naj bi torej sodelovali vsi. Vsekakor pa bi naj novi sodelavci postali redni sodelavci.

Morda še to, da je v okviru akcije začelo v Sloveniji pisati v glasila 3500 novih dopisnikov. V našem »Perutninarju« pa se jih je na novo oglasilo 15.

Vsem iskrene čestitke!

Uredništvo

(Obe fotografiji — foto: Jože Bračič)

Nova člana Zveze komunistov

Osnovna organizacija zveze komunistov v delovni skupnosti skupnih služb se je povečala s sprejemom dveh novih članov. Na osnovi dosedanjega prizadevnega dela in čvrstih prizadevanj za nadaljnjo graditev samoupravnega družbenega sistema ter ideološke opredeljenosti smo sprejeli v svoje vrste tov. LAH Marijo in tov. FERČEC Marijana.

Vsi člani osnovne organizacije jima ob tem dogodku iskreno čestitamo.

Prizadevanja za krepitev članstva zveze komunistov so rodila uspeh, saj smo v naše vrste dobili tovariša, ki bosta z ostalimi komunisti lahko še naprej vodila bitko za dosledno uveljavljanje samoupravnega sistema v organizaciji združenega dela, kakor tudi za vse večje vključevanje delavcev v odločanje na vseh ravneh. Gotovo bi morali tudi v ostalih osnovnih organizacijah zveze komunistov povečati število članov. S pritegnitvijo zavednih delavcev, zlasti mladih v vrste komunistov, bo zveza komunistov, ki predstavlja že več desetletij avangardo delavskega razreda, ojačala. Na področju vključevanja mladih v zvezo komunistov smo pred odgovornimi nalogami. Ugotavljamo, da je sorazmerno malo komunistov v osnovnih organizacijah materialne proizvodnje. Z intenzivnim vključevanjem vseh članov in pravičnim ter poštenim delom vseh komunistov moramo biti vzgled sodelavcem, ne smemo se bati kritično ocenjevati lastnega dela s ciljem, da ga izboljšamo; vse to bo gotovo pritegnilo v naše vrste nove člane.

Nič nas ne sme presenetiti '81

Podružbljanju SLO in družbene samozaščite posvečamo vse večjo pozornost. Sredi marca so bila zaključena predavanja po KS s področja obrambe in zaščite, sedaj pa že tečejo priprave na akcijo NNNP '81. Letošnja akcija bo potekala drugače kot v letu 1979. Ta krat je bila akcija v vsej občini in tudi republiko istočasno, vendar je imela vsaka krajevna skupnost drugačno predpostavko, po lastni izbiri.

To je bilo nelogično, pa tudi potek aktivnosti je bilo težko ocenjevati. Letošnje aktivnosti bodo potekale v drugi polovici maja, predpostavke pa bodo določene za posamezne skupine naselij.

Evakuacija NNNP '79

(Foto: Stojan Kerbler)

NAMIZNI TENIS

Pretekli teden smo začeli z ekipnim tekmovanjem v namiznem tenisu v počastitev vsakoletnega dneva perutninarjev. Prijavilo se je 10 ekip iz temeljnih organizacij in sicer: Transservis 3 ekipe, Tiskarna in DSSS po 2 ekipe, po 1 pa Commerce, Tovarna krmil in TOK. Vse sodelujoče ekipe smo z žrebom razvrstili v 2 skupini, kjer so igrali vsak z vsakim za uvrstitev v finalne boje.

Izidi v A skupini:

1. DSSS I.	4	4	0	20 : 0	8 točk
2. Servis I.	4	3	1	15 : 9	6 točk
3. Servis II.	4	2	2	12 : 6	4 točke
4. Tiskarna I.	4	1	3	8 : 15	2 točki
5. Tovarna krmil	4	0	4	0 : 2	0 točk

B. skupina					
1. DSSS II.	4	3	1	18 : 8	6 točk
2. Commerce	4	3	1	16 : 7	6 točk
3. Servis III.	4	2	2	12 : 10	4 točke
4. TOK	4	2	2	15 : 13	4 točke
5. Tiskarna II.	4	0	4	0 : 20	0 točk

Za dokončno uvrstitev se bodo ekipe še borile za mesta od 1 — 10.

Za 1. mesto: DSSS I. — DSSS II.

Za 3. mesto: Servis I. — Commerce

Za 5. mesto: Servis II. — Servis III.

Za 7. mesto: TOK — Tiskarna I.

Za 9. mesto: Tiskarna II. — Tovarna krmil

Razveseljiv je podatek, ki nam kaže veliko več prijavljenih kot v preteklem letu, ko so sodelovale le 3 ekipe. Kaže, da je namizni tenis postal veliko zanimivejša zvrst rekreacije, odkar je formirana rekreacijska liga, ki jo je organiziral NTK Petovio.

K. A.

Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb bomo morali popraviti

V lanskem letu smo sprejeli novi pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb. Kar smo že večkrat prej lahko ugotavljali, se je ponovilo tudi to pot. V času razprav osnutka in predloga pravilnika, nismo bili dovolj prizadevni, da bi se poglobili in že takrat predložili pripombe in nove predloge za popravek pravilnika. Šele uporaba le-tega nam je prikazala slabosti. Sestavljalec in predlagatelj sam ni mogel predvideti vseh pomanjkljivosti, saj je to naloga nas vseh.

TOZD Ptujška tiskarna je doslej še sama reševala stanovanjske probleme svojih delavcev, ker sredstev SSP za stanovanjsko izgradnjo še nismo združili na nivoju delovne organizacije. Tega nismo storili doslej, ker so v veljavi še obveznosti do delavcev tiskarne, sprejete že prej. Ko smo koncem preteklega leta iz preostalih sredstev želeli razdeliti kredite individualnim graditeljem, se je pri uporabi pravilnika zadeva zapletla in le s kompromisom smo lahko zadovoljivo kredite podelili.

Naše pripombe so predvsem sledeče:

7. členu:

»Delavec nima pravice do stanovanjskega posojila oziroma do dodelitve stanovanja, če že ima rešen osnovni stanovanjski standard.

Tako ostra meja ne bi smela biti postavljena, saj tako npr. mlademu delavcu, ki šele načrtuje družino in ima denimo, že garsonjero, pa želi graditi hišo, vnaprej onemogočimo, da bi mu pri

nadaljnem reševanju svojega stanovanjskega vprašanja lahko pomagala tudi TO.

Gotovo bi bilo krivično postaviti ga v položaj, da mu to omogočimo šele, ko njegova družina zaide v hudo stanovanjsko stisko, in ne prej.

10. členu:

Vrednotenje stanovanjskih razmer delavca:

Če ima zelo vlažno stanovanje, brez kopalnice in s souporabo stranišča zbere 13 točk.

Če je pa podnajemnik (torej nima stanovanja) pridobi le 8 točk. Življenje v prostorih ki se po zakonu ne štejejo za stanovanje pridobi 12 točk.

Pri tem členu sigurno delitev točk ni pravilna, saj podnajemnik zbere premalo točk.

11. členu:

Vrednotenje delovne dobe v TOZD (za vsako leto 2 točki)

Če je med dvema kandidatom 6 ali več let razlike v delovni dobi, pridobljene točke iz tega kriterija razvrednotijo točke za socialne razmere, ker je malo takih, ki bi iz kriterija za povprečni OD v družini zbrali več kot 10 točk, ali pa mladi delavci na število družinskih članov. Mnenja smo, da je previsoko ovrednoten kriterij po 11. členu.

Jagoda Koter

POPIS PREBIVALSTVA, GOSPODINJSTEV IN STANOVANJ

O popisu prebivalstva, gospodinjev in stanovanj je bilo že veliko napisanega v vseh dnevnikih in drugem časopisju. Kljub temu pa smatram, da ne bo odveč, če tudi v našem informativnem glasilu zapišemo nekaj osnovnih informacij o popisu.

Priprave na popis, ki se bodo po vsej Jugoslaviji pričel 1. aprila in bo trajal do 10. aprila, potekajo tudi v ptujski občini že ves mesec.

Za organizacijo popisa je zadolžena občinska popisna komisija in občinski instruktorji, ki so za delo že dobili ustrezna navodila.

S popisom, ki ga bodo opravljali popisovalci v času od 1.—10. aprila je potrebno ugotoviti predvsem število prebivalcev, njihovo teritorialno porazdelitev, podatke o strukturi prebivalstva, njihovih gospodinjev, zemljiščih, stanovanjih ter počitniških hišicah in drugih statistično pomembnejših enotah.

S popisom bodo zajeti vsi državljani SFRJ in ostali prebivalci naše države, ki imajo stalno prebivališče v Jugoslaviji, ne glede na to ali bodo ob popisu doma ali v tujini. Gre torej za popis, ki ga pri nas opravljamo vsakih 10 let, reči pa je treba, da se podobni popisi statistične namene opravljajo povsod v svetu.

Za popis bodo organizirana precejšnja sredstva, zato je prav, da se vsak tega zaveda in daje realne in točne podatke. Pri tem je treba posebej poudariti, da gre le za zbiranje podatkov, ki bodo namenjeni izključno za statistične namene. Podatki, ki bodo zbrani, so strogo zaupni in bodo vse popisnice po zajetju na

računalniške sisteme tudi uničene. Zato je bojazen, ki se javlja pri nekaterih posameznikih, da gre za popis zaradi obdavčenja in podobno, povsem odveč.

Morda ne bo odveč še nekaj napotkov za bralce našega glasila.

1. Vsak delavec naše DO je že ali pa bo pred popisom prejel pomožni popisni obrazec rdeče barve — polovični format. Na tem obrazcu je kadrovska služba že izpolnila potrebne podatke in ga je vsak delavec dolžan predati popisovalcu.

2. Glede na to, da bo pri popisu potrebno pokazati oz. povedati matično evidenčno številko za vsakega člana družine, je prav, da to poiščete že pred prihodom popisovalca, da ne bo nepotrebnega iskanja.

3. Zaradi lažjega popisa bo prav, če je v času od 1.—10. aprila oz. do obiska popisovalca, vedno prisoten kdo od odraslih članov gospodinjstva.

4. Če gre za večje gospodinjstvo, je prav, da si pripravite spisek vseh članov z osnovnimi podatki, da ob popisu ne bi katerega pozabili.

5. Izmerite stanovanjsko površino — kvadratura v m², da bo podatek že pripravljen.

6. Pri popisu bo potrebno dati podatke tudi za tiste člane gospodinjstva, ki so v času popisa odsotni, so na delu v tujini ali v drugem kraju ter za vse študente in dijake, ki se šolajo drugje, pa so člani popisanege gospodinjstva.

7. Glede narodnosti se lahko vsakdo svobodno odloča. Tisti, ki

smatra, da je po narodnosti Slovenec, je za popisovalca Slovenec, tisti, ki smatra, da je Jugoslovan, bo Jugoslovan, ipd., če pa se kdo ne želi opredeliti, ni potrebno.

8. Od popisovalca ima vsakdo pravico zahtevati pooblastilo, ki ga ta mora imeti pri sebi, če ga nima, ni potrebno dajati podatkov.

9. Podatke naj daje odrasla oseba oz. tisti, ki gospodinjstvo in vse člane dobro pozna.

10. Pri podatku o rojstnem kraju je za statistiko rojstni kraj tisti, v katerem je imela mati otroka v času rojstva, ne pa stalno prebivališče.

Kot poklic pa se smatra delo, ki ga popisani sedaj opravljajo.

V kratkih obrisih sem poskušal zajeti le nekaj najosnovnejših in najbolj bistvenih informacij, ki vam bodo koristile pri popisu. Ostale informacije bo vsak dobil od popisovalca ob samem popisu. Za osebe, ki ne bodo želele dati podatkov, so predpisane kazenske sankcije.

Popisna komisija je mnenja, da intervencija ne bo potrebna, ker bodo prebivalci dovolj dobro informirani o namenu in pomenu popisa in bodo dajali resnične in točne podatke popisovalcem.

Torej držimo pesti, da bo popis uspel ter k temu prispevamo svoj delež.

T. Č.

Kot že vrsto let nazaj, smo perutninari prejeli tudi na letošnjem jubilejnim — XX. kurentovanju nagrado. Za prikaz težav z neobrano koruzo in lačnimi piščanci smo prejeli 3. nagrado.

(Foto L. C.)

ad 3/1981

POSLOVNO POROČILO

K ZAKLJUČNEMU RAČUNU DELOVNE ORGANIZACIJE ZA LETO 1980

Mnogo kdo bi rekel: »Zakaj poslovno poročilo šele ob koncu meseca marca?« Naj povemo, da temu ni tako. Okvirne (globalne) podatke o rezultatih dela, uspehu gospodarjenja in poslovanja, o stabilizacijskih prizadevanjih in uspešnosti teh ter o vseh drugih pomembnih zadevah so dobile vse sindikalne skupine gradivo za javno obravnavo in pripravo za sprejemanje samoupravnih odločitev že sredi januarja. Dokončni podatki za samoupravno odločanje so bili na voljo že sredi februarja in po obravnavi teh sprejeti že konec februarja. Poročilo, ki ga tokrat objavljamo pa je namenjeno predvsem primerjavi gospodarjenja v tekočem letu in kontroli izvajanja sklepov in usmeritev za nadaljnje delo.

I. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

1.1. Podatki o DO

Mesokombinat Perutnina Ptuj n. sol. o. je vpisana v register gospodarskih organizacij pri Temeljnem sodišču v Mariboru pod št. 1/406-00 od 31. 5. 1978.

1.2. Statut

DO Mesokombinat Perutnina Ptuj ima svoj Statut in druge samoupravne akte.

Na podlagi samoupravnega sporazuma o združitvi v DO, ki je bil sprejet z referendumom dne 6. 12. 1978 se združujejo v DO:

1. TOZD Tovarna krmil, Zagrebška c. 52
2. TOZD Perutninske farme, Sela 41
3. TOZD Mesna industrija, Zagrebška c. 37
4. TOZD Commerce, Potrčeva 8
5. TOZD Transservis, Zagrebška c. 46
6. TOK Kooperacija Hajdina, Sp. Hajdina 17
7. TOZD Ptujška tiskarna, Jadranska 17
8. DSSS Potrčeva 8

1.3. Organi samoupravljanja in njihov sestav

Dne 7. 4. 1980 so bile volitve v nove samoupravne organe DO. Samoupravni organi v DO se redno in po potrebi sestajajo ter uspešno izvršujejo vse zastavljene naloge.

Delavski svet DO šteje 29 delegatov.

Odbor delavske kontrole šteje 16 delegatov.

Skupna disciplinska komisija šteje 23 delegatov, od teh so 4 delegati zunanji iz vrst drugih DO.

Odbor za gospodarstvo šteje 11 delegatov.

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve šteje 9 delegatov.

Strokovni kolegij šteje 8 delegatov.

1.4. Delovanje samoupravnih organov

Samoupravni organi so se v glavnem redno sestajali ter uspešno razreševali vse zastavljene naloge.

DS DO se je sestel na šestih rednih in eni izredni seji, odbor delavske kontrole se ni sestajal.

Odbor za gospodarstvo se je sestel na 11. sejah, odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve se je sestel na 7. sejah, strokovni kolegij prav tako na 7. sejah, skupna disciplinska komisija se je sestala na 11. sejah.

2. SPLOŠNI POSLI

2.1. Zaposleni 1. 1. 1980

od tega:

— moških

— žensk

Prišli v letu 1980

Odšli med letom

Zaradi fluktuacije je odšlo iz DO 61 delavcev. (iskanje boljšega zaslužka, lažji delovni pogoji, ustanovitev novih TOZD oz. DO v okviru občine in izven).

Število delavcev se je povečalo najbolj v TOZD Perutninske farme in DSSS.

V TOZD Perutninske farme so obseg proizvodnje bistveno povečali. Isto velja za valilnico. V DSSS je povečanje v zvezi z dodatnimi službami v PC in reorganizacije oz. ustanovitve novih služb, t. j. AOP centra in veterinarske ambulante. 40 delavcev je zaposlenih za določen čas, ker nadomeščajo delavke, ki so na porodniškem dopustu in delavce, ki so odšli v JLA.

Delavci so odšli med letom:

— na zahtevo delavca (izjava)

— upokojitev

— JLA

— smrt

— pismeni sporazum

— delo za določen čas

686

586

228

147

54

15

10

3

7

29

— odhod v drugi TOZD

— hujša kršitev obveznosti

— rehabilitacija

26

2

1

2.2. Zaposleni 31. 12. 1980

od tega:

— moških

— žensk

723

630

Poleg zaposlenih je v DO 33 učencev v gospodarstvu. Od teh 10 v TOZD Transservis, 11 v TOZD Mesna industrija, 6 v TOZD Commerce in 6 v TOZM Ptujška tiskarna.

2.3. Kvalifikacijska struktura zaposlenih

— visoka šola

— višja šola

— srednja šola

— nepop. srednja šola

— mojstrska, delovodska šola

— KV

— PK

— NK

23

41

145

39

46

413

333

313

Iz teh podatkov sledi, da je med zaposlenimi skoraj polovica PK in NK delavcev, kar gotovo ni dobro. Morda bi bilo prav, da bi razmislili, kako bi se ta struktura v perspektivi izboljšala.

2.4. Izraba delovnega časa

Celotni fond ur za DO je v letu 1980 znašal 2.887.639. Po odbitku ur za porodniški dopust je znašal fond ur 2.822.741. Od tega števila je bilo uporabljenih za redni letni dopust 214.984 ur, za izredni dopust 4.366, za vojaške vaje 4.899, za boleznine skupaj 127.659. Tako znesejo vse odsotnosti skupaj 35.908 ur. Če to odštejemo od fonda ur, dobimo število, ki pove kolikor ur delovnega časa smo izkoristili. Na delu smo bili vsi skupaj 2.470.833 ur ter tako izkoristili delovni čas 87,53 %.

V DO je bilo opravljenih tudi 23.812 nadurnega dela.

Iz tabele o bolezninah 1980 je razvidno, da so v primerjavi z letom 1979 še nadalje upadle. Tako so znašale do 30 dni 85.453 ur ali 2,96 % ter so v primerjavi z letom 1979 nižje za 0,70 %. Boleznine nad 30 dni so znašale 42.306 ur ali 1,46 %. Tako so boleznine v letu 1980 skupaj 127.659 ur ali 4,42 % ter so tako za 1,08 % nižje kod leta 1979.

Navedeni podatki so zelo vzpodbudni ter dokazujejo, da so se delavci tudi glede izostankov od dela obnašali zelo stabilizacijsko.

2.5. Disciplinske zadeve

Skupna disciplinska komisija delovne organizacije je obravnavala 77 zadev na 11 sejah, dva primera pa sta prispela ob koncu leta, ter je tako prispelo v reševanje skupaj 79 zadev. Komisija dvakrat ni bila sklepčna, vsled česar je bilo potrebno obravnave ponovno razpisati.

Vse predloge za uvedbo disciplinskega postopka so podali direktorji temeljnih organizacij, v enem primeru pa sindikalna organizacija. Predlogi navadno ne vsebujejo vseh potrebnih dokazov, zlasti ne potrebnih listin, informativnega zaslišanja delavca in prič, ter podatkov o višini škode in kako je ta izračunana. Delavec mora biti v disciplinskem postopku zaslišan, omogočena mu mora biti tudi pravica do obrambe. Zato je komisija v vsakem primeru najprej uvedla postopek in določila datum obravnave in o tem obvestila predlagatelja, sindikalno organizacijo, delavsko kontrolo in delavca ter priče. Sindikalna organizacija mora po zakonu dati mnenje o kršitvi delavca in pomeni opustitev tega dejanja, bistveno kršitev določil disciplinskega postopka. Zato je potrebno večkrat zbirati potrebne podatke o kršitvi delavca tudi med samim postopkom, ali celo obravnavo preložiti. Le v primeru, če ni bilo dovolj dokazov, kljub dodatnim podatkom, komisija ni uvedla postopka, kar je storila v 3 primerih. Od prispelih 79 zadev, so ob koncu leta ostale 3 nerešene, ostale rešitve in pripad po temeljnih organizacijah, pa so razvidne iz tabele, ki pove, da je bilo od 79 zadev 43 iz Mesne industrije, 15 iz Commerca, 10 iz Perutninskih farm, 5 iz Transservisa, 3 iz Tovarne krmil, 2 iz Ptujške tiskarne in 1 primer iz TOK Kooperacija Hajdina.

Zoper izrečene ukrepe disciplinske komisije so delavci vložili zahtevke za varstvo pravic v 4 primerih, vendar brezuspešno. V dveh primerih pa direktorja temeljne organizacije kot predlagatelja vendar v eni zadevi heuspešno, v drugi pa je delavski svet odločitev komisije razveljavil in odredil ponovni postopek.

Zoper dokončno odločitev disciplinske komisije so trije delavci vložili zahtevek pri Sodišču združenega dela. Sodišče je v enem primeru ugodilo delavcu, ker je bil zoper njega kazenski postopek zaradi suma storitve kaznivga dejanja ustavljen, v drugem primeru pa je zahtevek delavca zavrnilo, tretja zadeva pa je v teku.

Zoper delavce, ki so poleg kršitve delovne obveznosti povzročili tudi materialno škodo, je bila izvedena izterjava za povračilo škode.

Delo skupne disciplinske komisije bi bilo bolj uspešno, če bi predlagatelji poleg predloga poslali tudi informativne zagovore sumljivih delavcev, izjave prič s podrobno navedbo ostalih dokazov, sindikat pa pravočasno potrebna mnenja.

2.6. Varstvo pri delu in varstvo pred požarom

Varstvo pri delu in varstvo pred požarom v DO Mesokombinat Perutnina Ptuj se je urejalo v skladu z veljavnimi predpisi in pravilniki:

Varstvo pri delu in varstvo pred požarom v DO Mesokombinat Perutnina Ptuj se je urejalo v skladu z veljavnimi predpisi in pravilniki.

Občasne kontrole v TOZD — TOK — DSSS so pokazale, da obstajajo velike težave v izvajanju varstvenih ukrepov v praksi.

Predvsem se te težave nanašajo na:

— zanemarjeno vzdrževanje električnih instalacij in pregled delovnih priprav in naprav;

— neuporaba sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu ter pomanjkljiva oprema;

— podcenjevanje nevarnosti varstva pri delu ter izvajanje varstva po »domače« in podobno;

— izvajanje del od strani drugih DO — TOZD v naši DO — TOZD, brez vednosti pooblaščenih oseb za varstvo in SVD in varstva pred požarom.

Koncept razvoja varstva in ustrezni predpisi na tem področju nam nalagajo (zahtevajo) da v letu 1981 odpravimo pomanjkljivosti, ki so še:

— določitev pooblaščenih oseb na področju varstva,

— izdelava plana — načrta za zagotovitev finančnih sredstev za izvajanje varstva;

— izobraževanje (seminarji) na področju varstva;

— periodični pregledi delovnih priprav in naprav;

— meritve elektroinstalacij;

— meritve strelvodnih instalacij;

— izdelava ustreznih navodil za posamezne delovne priprave in naprave, za posamezna dela in podobno.

V TOZD Tovarna krmil je prišlo do eksplozije in požara, materialna škoda je bila velika. Vzroke za eksplozijo in požar še vedno raziskujejo ustrezni organi.

Sprejeti so dodatni preventivni ukrepi, da v bodoče do eksplozije in požara ne pride, vendar kljub vsemu potencialna nevarnost obstaja. Seminarjev iz varstva pri delu in varstva pred požarom, se je udeležilo in izpit opravilo 144 delavcev iz štirih TOZD. Z izobraževanjem bomo nadaljevali tudi v letu 1981.

Področje varstva pred požarom je treba urediti tako, da bo poudarek na preventivi. Z ustrezno organizacijo varstva pred požarom bi bili stroški precej manjši, a delo opravljeno kvalitetnejše.

V delovni organizaciji je bilo skupaj (na delu in na poti na delo) 73 nesreč pri delu od tega na delu 64 ali 87,7 % izven dela 9 ali 12,3 %. Izgubljeno je bilo 874 dni oz. 6992 ur. Izplačano je 261.903,27 din za nadomestilo osebnega dohodka.

Iz analiz nesreč pri delu je razvidno, da se polovica nesreč pri delu nanaša na razne padce delavcev (spolzka tla, poledenela cesta in pod.) in na vreznine z nožem (izkoščevanje mesa).

Pogostnost je pokazatelj, ki pove koliko nesreč se je pripetilo v določenem času, pri nas znaša 5,39 %. Resnost pa je pokazatelj dni, ki so bili izgubljeni zaradi nesreč pri delu — bolniški dnevi. Pri nas znaša 11,9 dni.

Moramo se zavedati, da je izvajanje varstva proces, v katerem so vključeni vsi delavci-ke brez ozira na svoje področje dela.

2.7. Družbeni standard

— Stanovanjske zadeve

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve je na razpis za gradbene kredite in razpis za dodelitev stanovanj dobil sledeče podatke:

Za gradbeno posojilo se je prijavilo 152 prosilcev, za dodelitev stanovanj pa 23 prosilcev.

Delavcev, ki potrebujejo stanovanje, je več. V prioriteto listo se je uvrstilo 17 prosilcev. Lista še ni veljavna, ker še ni od vseh delavskih svetov potrjena. Nakazala pa nam je stanovanjsko problematiko, po kateri bomo potrebovali 4 garsonjere, 5 enosobnih stanovanj, 4 dvosobna in 4 trosobna stanovanja.

Pri načrtovanju potreb po stanovanjih bomo morali upoštevati še naše štipendiste. V letu 1981 jih bo 8 končalo šolanje, od teh jih bo brez stanovanja 5.

Po planu sklada skupne porabe je bilo za stan. gradnjo odobrenih 1.200.000 din, za zbiranje sredstev za novogradnje. Predvidoma bi naj to bil novi stanovanjski blok. Ta sredstva so ostala neizkoriščena.

V letu 1980 sta se dva delavca izselila in tako sprostita 2 dvosobni stanovanji. Eno je dobil tov. Usar iz TOZD Mesna industrija,

druga tov. Gajser iz TOZD Commerce. Predlog za dodelitev je dal Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve. Potrditili so ga vsi delavski sveti TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

Gradbena posojila:

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve je razpolagal tudi z zneskom 3.100.000 din za gradbena posojila za individualno gradnjo, ki je bil odobren po planu sklada skup. porabe. Razdelil ga je na dva dela in to: 2.600.000 din za graditelje novog. in 5.000.000 din za adaptacije. Pri taki razdelitvi sredstev je izhajal iz dejstva, da se je za novogradnje prijavilo 3-krat več prosilcev kot za adaptacije. Gradbena posojila je dobilo 112 delavcev. Zneski, ki so jih dobili posamezniki so od 12.000 din do 47.000 din.

Zaradi pomanjkanja gradbenega materiala jim je bilo koriščenje kredita podaljšano do 31. 12. 1981.

Odbor je na predlog DS Transservis sprejel še sklep, da se sredstva, ki bi ostala neizkoriščena za gradbena posojila, dodelijo delavcu tov. Milanu Rampretu, TOZD Transservis, ki je pogorel in je tako brez stanovanja — vendar le do višine 12.000 din.

Sredstva za individualno gradnjo, ki so jih dobili delavci po TOZD:

TOZD	Skupni znesek posojila	Prejelo skup. del.
Mesna industrija	1.281.000 din	46
Perutninske farme	568.000 din	20
Transservis	517.000 din	18
Commece	313.000 din	12
DSSS	220.000 din	9
Tovarna krmil	201.000 din	7
Skupaj	3. 100.000 din	112

Število delavcev, ki so dobili za individualno stanovanjsko gradnjo kredite nam tudi pokaže, v kateri TOZD živi več delavcev z neurejenimi stanovanjskimi razmerami.

Potrebno bi bilo v bodoče nameniti za stanovanjsko gradnjo več sredstev, če bomo hoteli rešiti vsaj najbolj perečo stanovanjsko problematiko naših delavcev.

Letovanje

V letu 1980 smo imeli možnost letovanja v sedmih različnih krajih in to: Fijesi, Umagu, Poreču, Zadru, Stari Gavzi na Cresu, Vodica pri Šibeniku in Čateških toplicah.

Na novo smo letovali v prikolicah v Čateških toplicah, naših bungalovih v Stari Gavzi na Cresu ter v najeti hiši v Vodica pri Šibeniku.

Na razpolago smo imeli skupno 103 ležišča, kar je za dve manj kot v letu 1979. Problem je bil v tem, da je bil interes za letovanje v letu 1980 mnogo večji kot prej, saj se je za letovanje prijavilo 265 delavcev z družinami, prejšnje leto pa 147 delavcev.

Z medsebojnim vzklajevanjem prijav za letovanje po TOZD, smo ustregli večini delavcev. Odkloniti smo morali 52 delavcem, ki jim ni odgovarjal ponujeni kraj ali čas letovanja. S sezono smo pričeli že 20. 6. in jo podaljšali do 10. 9. Izmene so bile 10-dnevne, le v Čateških toplicah 5-dnevne, ker je bilo zanje preveč interesentov. Razen Poreča in Zadra so bile vse postelje stalno zasedene.

V letu 1980 je letovalo v počitniških objektih Perutnine 213 delavcev z družinami, ali 16,7 % pri nas zaposlenih delavcev. To je za 2,7 % več kot v preteklem letu, ko je v objektih Perutnine letovalo 169 delavcev ali 14 % od takrat zaposlenih delavcev.

Več kapacitet za leto 1980 nismo mogli najeti, ker ni bilo več sredstev. Po planu sklada skupne porabe smo imeli na razpolago 500.000 din. Od te vsote smo za najem kapacitet po pogodbah in čuvanje prikolic izdali 396.105,00 din, ostalo pa za stroške vzdrževanja in nadomestila drobnega inventarja.

Najceneje je bilo letovati v naših objektih (Zadar, Cres) nato v prikolicah in šele nato v najetih hišah.

Res pa je, da letovati v prikolicah ni tako udobno kot v stanovanjski hiši.

Šport in rekreacija

Komisija za šport in rekreacijo pri konferenci Zveze sindikatov Mesokombinata Perutnina Ptuj je v letu 1980 zelo uspešno delala. Naloge, ki so bile pred njo postavljene, so v celoti opravljene. Delo komisije se je nanašalo na:

— organizacijo in izvedbo tekmovanja ob počastitvi 9. dneva perutninarjev in 75-letnice Mesokombinata Perutnina Ptuj

— tekmovanja v okviru delavsko športnih iger občine Ptuj

— tekmovanja v okviru rekreacijske namiznoteniške lige občine Ptuj

— planinske pohode v naše planinske kraje skupaj 144 dni

— več tekmovanj z zračno puško, MK, pištole in pod.

V vseh tekmovanjih in planinskih pohodih je bilo vključeno čez 300 naših delavcev.

V teh tekmovanjih so naši delavci dosegli zelo dobre rezultate kot na pr.:

I. mesto, ženska ekipa v skupni uvrstitvi v delavsko športnih igrah občine Ptuj, za leto 1980.

III. mesto moška ekipa v skupni uvrstitvi v delavsko športnih igrah občine Ptuj za leto 1980.

II. mesto v tekmovanju med KOKO—PODRAVKO—PERUTNINO v skupni uvrstitvi.

1. mesto v občinski rekreacijski ligi v namiznem tenisu. Osvajeno je 11 pokalov, plaket (zlata, srebrna, bronasta) v delavsko športnih igrah občine Ptuj in tekmovanja med KOKO-PODRAVKO IN PERUTNINO in podobno.

Posamezne TOZD v naši delovni organizaciji so v letu 1980 zelo slabo delale. Predvsem se to nanaša na TOZD Mesna industrija in TOZD Transservis.

Pri izvajanju športa in rekreacije v naši DO se srečujemo z različnimi težavami, večinoma subjektivne narave. Predvsem se nanaša na zelo zastarelo miselnost do športa in rekreacije. Po tej miselnosti šport in rekreacija ni potrebna in se z njo ukvarjajo tisti, ki nimajo kaj delati.

Pri raznih boleznih zdravnik ugotovi, da je premalo gibanja in podobno. Z dodatnimi vajami, gibi, plavanjem in podobno se bo izboljšalo vaše zdravstveno stanje, izboljšala kondicija in bolezen sanirala.

Naše možnosti po vprašanju rekreacije niso v celoti izkoriščene. Predvsem se nanašajo na plavanje, keglanje in planinske pohode. Potrebno je, da DO v srednjeročnem planu planira mesto profesionalnega rekreatorja, ki bi to področje dela v prihodnosti res strokovno urejeval.

Udeležba delavcev in delavk na tekmovanjih iz TOZD je:

1. TOZD Commerce	73
2. DSSS	63
3. TOZD Mesna industrija	47
4. TOK Hajdina	30
5. TOZD Transservis	25
7. TOZD Ptujška tiskarna	20
8. TOZD Tovarna krmil	18
Skupaj	303

Povedati moramo, da so posamezni delavci tekmovali v več panogah. Od tega števila je bilo 45 žensk.

V teh podatkih niso zajeti člani in članice naše planinske sekcije. V skupino je vključenih 53 članov, ki so opravili 134 aktivnosti, večina iz skupnih služb.

Malice

Vsi delavci, ki to želijo in jim to delo tudi dopušča lahko dobijo med delom toplo malico. Terenci in bolniki pa dobijo bone. S kvaliteto malic delavci niso vedno zadovoljni. Menijo, da bi za ta denar lahko bolje malicali. Zato bi bilo prav, če se te pripombe vzamejo v pretres ter se ugotovi, če je temu res tako.

2.8. Izobraževanje, štipendiranje, strokovno usposabljanje

Ob delu se izobražuje skupaj 33 delavcev. Od teh na poklicno-delovodski šoli 3, srednji 12, višji 10, visoki 6 in podiplomski 2. Štipendije dobiva 39 študentov v mesečnem znesku skupaj din 106.536 din.

Od teh je na srednji šoli 15, na višji 3, na visoki 15.

Strokovno se usposablja predvsem delavci na raznih seminarjih in simpozijih ter drugih oblikah strokovnega usposabljanja.

2.9. Informativna dejavnost

Delavci so informirani o poslovnih in drugih zadevah na različnih sestankih, zborih, sejah in konferencah. Pomemben informacijski medij je tudi Ptujski perutinar, ki prinaša, čeprav včasih tudi z zamudo najpomembnejše informacije. Mnogo informacij je tudi objavljenih preko oglasnih desk. Zelo pomembne so tudi informacije, ki jih redno prejmejo delavci ob potrjevanju periodičnih in zaključnih računov.

2.10. Nagrajevanje po delu

Na delitev sredstev za osebne dohodke so v letu 1980 vplivali naslednji kriteriji:

1. obseg proizvodnje in rast dohodka
2. porast produktivnosti dela
3. presežanje normativov po individualnih ali skupinskih normah
4. porast življenjskih stroškov.

Zaradi cenovne nevsklajenosti med nabavnimi in prodajnimi cenami so stroški proizvodnje hitreje naraščali od dohodka, kar je zavirajoče delovalo na porast osebnih dohodkov in na uresničevanje novo sprejetega pravilnika o nagrajevanju po individualnih in skupinskih normativih dela.

Skladnost delitve osebnih dohodkov z resolucijo so vse TOZD ugotovljale na nivoju DO, zaradi medsebojne povezanosti v pridobivanju dohodka in sprejetih dohodkovnih odnosov.

2.11. Delo pravne službe

Poleg vodenja disciplinskih postopkov, ki so bili že vpisani pod 2.5. je pravna služba zastopala DO v raznih pravnih zadevah pred sodišči in drugimi organi. Pravna služba je dajala vsa potrebna pravna tolmačenja ter nudila drugo pravno pomoč. Podrobnejše je bilo delo pravne službe podano v poslovnih poročilih TOZD.

2.12. Splošni ljudski odpor in družbena samozaščita

Srednjeročni načrt s področja civilne zaščite smo v celoti izpolnili, tako glede vključevanja novih pripadnikov v enote civilne zaščite, kakor tudi glede opreme. Dosegli pa smo tudi spremembe v pripravljenosti delovnih ljudi v primeru izrednih razmer, oziroma izrednih dogodkov. Tako nismo imeli nobenih težav pri organiziranju narodne zaščite ob januarskih dogodkih.

V letu 1980 so naše enote civilne zaščite, zlasti enote prve medicinske pomoči in gasilske enote sodelovale, poleg združene vaje enot civilne zaščite na nivoju delovne organizacije, tudi na 26 manjših vajah.

Do sedaj smo premalo storili za izobraževanje članov štabov CZ, kateri sicer dobro delajo, vendar se morajo glede na pomen in vlogo CZ nenehno izpopolnjevati ter se sproti seznanjati z novimi dosežki in novo opremo CZ.

Kar se tiče načrtov za vojno proizvodnjo in drugih načrtov s področja SLO in DS, jih sproti dopolnjujemo glede na razširitev proizvodnje in glede na predvidene potrebe v primeru izrednih razmer.

Tudi v podružblanju SLO in DS smo dosegli določen napredek, vendar so člani našega delovnega kolektiva še premalo seznanjeni s pravicami in dolžnostmi v obrambnih pripravah. To pa je naloga Komitejev za SLO in DS, kakor tudi vseh DPO.

V vseh TOZD delujejo Komiteji za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito, ki svoje naloge sproti in v redu izvršujejo.

2.13. Delovanje delegacij

Na nivoju DO deluje 11 konferenc delegacij.

V celotni Perutnini sicer deluje kar 99 delegacij z 254 delegati. Zaradi mnogih razlogov, delegacije ne delujejo tako, kot bi bilo potrebno. Zato bo potrebno v bodoče v delovanju in organiziranosti delegacij marsikaj izpopolniti.

2.14. Delovanje DPO

Vse DPO (Zveza sindikatov, Zveza komunistov in Zveza socialistične mladine) zelo aktivno delujejo ter svoje zastavljene programe uspešno izvršujejo.

2.15. Stabilizacijski ukrepi

Na nivoju DO smo sprejeli stabilizacijski program za leto 1980 bolj načelno, ker so ga v TOZD podrobneje opredelili.

Stabilizacijski program DO je vseboval zlasti naslednje elemente:

- zmanjšanje porabe vseh vrst energije
- racionalno koriščenje materialnih stroškov (surovina, potrošni material, reklama, reprezentanca, potni stroški in drugo)
- boljše izraba delovnega časa, zlasti z zmanjšanjem izostankov z dela zaradi bolezni
- zmanjšanje nadurnega dela.

Na splošno je možno oceniti, da smo v izvrševanju zastavljenih stabilizacijskih ukrepov bili uspešni na vseh področjih.

Podrobnosti so bile podane v letnih poročilih TOZD.

TABELA O BOLEZNINAH 1980 — PRIMERJAVA 1979 V POSAMEZNIH TOZD

POSTAVKE	TOVARNA KRMIL	PERUTNINSKE FARME	MESNA INDUSTRIJA	TRANS-SERVIS	COMMERCE	TOK HAJDINA	PTUJSKA TISKARNA	DSSS	DO SKUPAJ
1. Povprečno zaposlenih									
1980	79	184	461	167	235	32	77	117	1.352
1979	73	170	436	158	226	36	75	98	1.272
2. Fond ur	163.459	400.420	980.547	358.813	506.201	69.888	170.352	237.959	2.887.639
3. Boleznine do 30 dni	4.731	12.380	37.726	7.117	14.857	976	4.935	2.731	85.453
4. %	2,89	3,09	3,85	1,98	2,93	1,40	2,90	1,15	2,96
5. Primerjava 1979	5.712	11.830	44.853	10.317	16.944	1.828	5.258	2.419	99.161
%	3,36	3,24	4,97	3,07	3,43	2,39	3,12	1,21	3,66
6. Stroški bol. do 30 dni	145.022,90	367.273,40	1.088.399,15	219.149,20	450.762,75	57.206,15	117.249,80	119.139,05	2.624.302,40
7. Primerjava 1979	138.664,55	270.019,10	1.004.255,60	270.052,35	430.314,90	70.144,70	142.345,35	78.778,30	2.404.774,85
8. Bol. nad 30 dni 1980	5.165	3.328	13.521	7.317	4.403	1.110	5.044	2.418	42.306
%	3,16	0,83	1,38	2,04	0,87	1,59	2,96	1,01	1,46
9. Boleznine skupaj 1980	9.896	15.708	51.247	14.434	19.260	2.086	9.979	5.149	127.659
10. %	6,05	3,92	5,23	4,02	3,80	2,98	5,86	2,16	4,42
11. Primerjava 1979	10.540	14.146	64.079	23.961	21.347	2.488	7.034	4.536	148.131
12. %	6,92	3,87	7,10	7,10	4,33	3,25	4,18	2,28	5,50
Indeks 1979 = 100									
1980 =	93,88	111,04	80,00	60,24	90,22	79,82	141,87	113,51	86,24

TABELA O IZKORIŠČANJU DELOVNEGA ČASA 1980 V POSAMEZNIH TOZD

POSTAVKE	TOVARNA (RMIL)	PERUTNINSKE FARME	MESNA INDUSTRIJA	TRANS-SERVIS	COMMERCE	TOK HAJDINA	PTUJSKA TISKARNA	DSSS	DO SKUPAJ
1. Fond ur brez porodniške	162.947	385.206	950.345	357.824	499.526	68.600	170.352	227.923	2.822.741
2. Redni letni dopust	11.504	26.584	74.586	25.467	37.592	6.148	13.314	19.789	214.984
3. Izredni letni dopust	252	706	1.032	283	224	8	1.448	413	4.306
4. Vojaške vaje	576	162	1.178	1.234	963	—	96	690	4.899
5. Skupne boleznine	9.896	15.708	51.247	14.434	19.260	1.986	9.979	5.149	127.659
6. Odsotnost skupaj ur	22.228	43.160	128.043	41.418	58.039	8.142	24.837	26.041	351.908
7. Procent odsotnosti	13,64	11,20	13,47	11,57	11,62	11,87	14,58	11,43	12,47
8. Izkoriščenost delovnega časa ur procent	140.719	342.046	822.302	316.406	441.487	60.458	145.515	201.882	2.470.833
%	86,36	88,80	86,53	88,43	88,38	88,13	85,42	88,57	87,53
9. Porodniški dopust	512	15.196	30.202	989	6.675	1.288	—	10.036	64.898
10. Nadurno delo	1.763	2.542	12.747	2.533	1.811	690	100	1.626	23.812

3. URESNIČEVANJE PLANSKIH CILJEV

V Mesokombinatu »Perutnina« Ptuj smo v letu 1980 povečali proizvodnjo, prodajo ter storitve za 12,4 %. Kljub temu, da je bila v letu 1980 vrsta problemov in motenj, smo realizirali tudi planirani obseg proizvodnje.

V težnji, da si zagotovimo čim več lastnih deviz, smo v letu 1980 ob številnih težavah povečali izvoz za 4,5 krat. Vrednost izvoza znaša 139.194.326,00 din.

Nedoseganje plana proizvodnje perutninskega mesa vpliva tudi na realizacijo plana celotnega perutninskega sektorja, zlasti pa na manjši ustvarjeni dohodek.

Dosežena je prav tako tudi planirana produktivnost dela. Za 4,6 % smo povečali proizvodnjo na zaposlenega oz. produktivnost dela v primerjavi z letom 1979.

Vse to so — ob vseh težavah s katerimi smo se srečevali med letom — zadovoljivi rezultati. Vendar pa ne moremo mimo skupnih ugotovitev, da pa je včasih večja skrb posvečena doseganju kvantitete, manj pa kvalitete, kar lahko ugotavljamo pri nedoseganju nekaterih planiranih normativov. Predolgo ugotavljanje vzrokov problemov in motenj, pa ima za posledico nedoseganje plana pri nekaterih proizvodih.

3.1. Uresničevanje ciljev srednjeročnega razvoja 1976—1980

Z iztekom poslovnega leta 1980 se zaključuje tudi srednjeročno plansko obdobje 1976—1980.

Proizvod	Indeks	
	plan	povečanje v 5 letih SP
Krmila	108,7	193,2
Valilna jajca	136,0	221,9
DSP BRO	131,5	248,2
Vzreja BRO-Breg	155,5	143,1
Vzreja BRO-Kooperacija	116,6	197,5
Zaklada perutnina (komadov)	—	194,4
Zaklana perutnina (teža)	119,8	193,7
Skupaj izdelki	59,0	160,7
Moka PO	92,1	140,8
Meso ostalo	30,0	45,4
Delavnice	120,0	150,0
Transport	80,8	121,1

Z analizo doseganja planskih ciljev, zastavljenih s srednjeročnim programom 1976—1980 je bilo ugotovljeno, da so v glavnem vsi zastavljeni programi TOZD in DO kot celote doseženi, v večini pa celo preseženi. Primerjave kažejo, da je največje presežanje planiranega fizičnega osega doseženo pri proizvodnji valilnih jajc, DSP in broilerjev v farmski in kooperacijski vzreji, presežen pa je tudi srednjeročni plan proizvodnje perutninskega mesa in krmil.

Iz tega je razvidno, da je razvojni program na katerem je baziral razvoj naše DO v preteklih petih letih v celoti realiziran oz. presežen. K temu je pripomogla stalna rast produktivnosti in realizacija programa novih investicijskih naložb po posameznih TOZD.

Do negativnih odstopanj pri realizaciji s srednjeročnim programom zastavljenih ciljev je prišlo iz objektivnih okoliščin in to pri proizvodnji konzumnih jajc, proizvodnji mesnih izdelkov in ostalih vrst mesa ter moke PO. Razen planirane proizvodnje valilnih jajc, gre za manjše količine proizvodov, ki pa zaradi precejšnjega presežanja pri pomembnejših proizvodih, niso vplivali na planirano uspešnost DO kot celote.

Na področju investicijske dejavnosti so bile realizirane v glavnem vse s srednjeročnim planom planirane naložbe, poleg tega pa še nekatere dodatne naložbe, ki s planom niso bile predvidene in so se izkazale kot nujne v času izvajanja srednjeročnega plana za obdobje 1976—1980.

Poleg izgradnje in rekonstrukcije same tovarne krmil je realizirana tudi izgradnja žitnih silosov ter skladišč in nabava planirane opreme, kar je prispevalo pomemben delež, da je TOZD Tovarna krmil dosegla oz. presežala zastavljeni program.

S srednjeročnim planom predvidene investicije v TOZD Perutninske farme: gradnja farm nesnic s 27 objekti in gradnja nove ter rekonstrukcija stare valilnice, je bila realizirana.

Sanacija v perutninski klavnici po požaru je bila nepredvidena investicija, ki pa je bila posledica višje sile. Poleg te investicije pa so v TOZD Mesna industrija bile realizirane vse s srednjeročnim planom predvidene investicije, in sicer: gradnja garderob in sanitarij, prirodno skladišče za embalažo in izdelke, nabavljena pa je bila tudi planirana oprema. Od predvidenih investicij ni bila realizirana samo izgradnja kotlarne.

V planu ni bila predvidena izgradnja novih servisnih delavnic, katerih gradnja pa je bila nujna zaradi neustreznih delovnih pogojev delavcev v starih delavnicah, kot tudi zaradi zahtev, ki jih je postavljala urbanistični red mesta Ptuja. Tudi ostale planirane investicije v TOZD Servis so bile v celoti realizirane.

Na področju investicijske dejavnosti v TOK Kooperacija Hajdina je bila predvidena izgradnja 130 novih hlevov pri kooperantih. Ta program je v celoti realiziran, saj je bilo v tem obdobju danih v uporabo 153 hlevov s povprečno kapaciteto 11.000 kom piščancev.

V tem srednjeročnem planu je bil dan precejšen poudarek razširitvi lastne prodajne mreže, zlasti prodajnih skladišč. Ta naloga je realizirana, kar kaže, da je bilo v letu 1980 prodano več kot 50 % blaga v lastnih prodajalnah in skladiščih.

V tem obdobju je bil izgrajen tudi poslovni center za katerega so, kot je bilo dogovorjeno, sredstva združile vse TOZD v okviru DO. Sredstva pa so se združevala tudi za vse ostale večje naložbe, ki so bile realizirane v tem srednjeročnem obdobju.

Na področju dejavnosti družbenega standarda, izobraževanja in ostalih skupnih nalog, je bil v srednjeročnem obdobju 1976—1980 zgrajen 29-stanovanjski blok v Gregorčičevem drevoredu, poleg tega pa so bili vsako leto odobreni krediti za individualno gradnjo stanovanjskih hiš.

Zgrajene so bile nove počitniške kapacitete na otoku Cresu, delavci pa so vsako leto prejeli regrese za dopust in prehrano.

Kljub vsakoletnemu štipendiranju rednih študentov in študija ob delu, pa v srednjeročnem obdobju 1976—1980 ni dosežena planirana kvalitativna kadrovska struktura zaposlenih. Največje odstopanje od planirane kvalifikacijske strukture je zaslediti pri kadrih z višjo in visoko izobrazbo, medtem ko je planirano število NK delavcev precej preseženo.

S prehodom na višjo stopnjo proizvodnje — (vzreja starih staršev), pa je postavljena še trdnjša osnova nadaljnjemu razvoju proizvodnje valilnih jajc in DSP BRO.

3.2. Uresničevanje načrtov proizvodnje za leto 1981

	Indeks	
	plan	1980/79
krmila	99,9	105,8
valilna jajca	104,2	119,8
valilna jajca starih staršev	102,1	—
DSP broilerji	100,0	125,0
od tega izvoz DSP BRO	108,9	—
DSP starši	57,3	—
Vzreja BRO Breg (kom)	102,3	111,2
Vzreja BRO Breg	93,1	102,4
zaklana perutnina (kom)	101,0	114,3
zaklana perutnina	97,9	110,9
klobasni izdelki	94,4	112,2
od tega perutnina	104,2	128,1
moka PO	96,5	106,4
meso ostalo	60,0	92,3
uslužnostni zakol	108,1	86,6
družbena prehrana	107,1	110,5
izvoz perutninskega mesa	87,0	—
delavnice	102,4	107,7
transport	91,6	101,2
vzreja BRO — kooperacija (kom)	99,7	115,1
vzreja BRO — kooperacija	98,5	112,2
skupaj ure — Ptujška tiskarna	89,7	89,7

3.3. Proizvodni normativi

Zaključene skupine v vzreji v DE nesnice dosejajo zadovoljive rezultate. Za 2,04 % je bilo vzrejenih več živali. Tudi ostali pokazatelji so pozitivni. V nesnosti je dosežena za 7,88 komadov večja nesnost po kokoši, vendar je bila nesnost pri nekaterih skupinah daljša kot 266 dni. Po kokoši je za 6,97 komadov več valilnih jajc.

V DE farma brojlerjev so rezultati slabši kot v letu 1979, prav tako pa tudi niso doseženi planirani normativi.

Ni ugodni pa tudi niso rezultati v DE valilnica, kjer je povprečni % izvalitve v letu 1980 nižji za 1,02 %. V primerjavi s planiranim % izvalitve pa je realizirana izvalitev nižja za preko 4 %. Pri izvalitvi valilnih jajc starih staršev so doseženi sicer boljši rezultati od planiranih, vendar je razmerje med jajčkami in petelinu pri posameznih linijah izredno neugodno.

Za letošnje leto pa lahko ugotovimo, da je izpljen broilerjev v DE perutninska klavnica v primerjavi s letom 1979 za 0,49 % večji, od planiranega izplena pa je samo nekaj nižji. Izpleni mesa pri ostali živini so v povprečju enaki kot v letu 1979 in prav tako tudi bistveno ne odstopajo od planiranih normativov. Enako ugotovitev lahko povzamemo tudi za izplene drobovine.

Pogin v vzreji broilerjev v TOK Kooperacija je večji od leta 1979 za 1,31 %. Povprečna vzrejna starost je v 1980. letu za 2,6 dni nižja kot lani, seveda pa je zaradi tega tudi za 0,04 kg nižja povprečna živa teža ter prav tako za 0,05 kg nižja konverzija. Znižanje konverzije krmil pomeni naš največji prispevek k stabilizaciji, saj pomeni že preko 1.500 ton manjšo porabo krmil.

3.4. Produktivnost dela

TOZD, TOK	Indeksi 80/79	
	proizv.	produkt.
Tovarna krmil	105,8	97,3
Perutninske farne	124,8	113,7
Mesna industrija	109,2	98,1
Servis	103,3	98,1
Commerce	115,3	110,4
Kooperacija	112,2	115,6
Ptujska tiskarna	88,3	90,7

Indeksi proizvodnje za DO

Realizirano 1980 — Plan 1980	100,9
Realizirano 1980 — Realizirano 1979	112,4

Indeksi produktivnosti za DO

Realizirano 1980 / Plan 1980	100,0
Realizirano 1980 / Realizirano 1979	104,6

Iz gornje tabele je razvidno, da se je proizvodnja v primerjavi z letom 1979 povečala za 12,4 %, da je plan za leto 1980 dosežen. Prav tako je realizirana tudi planirana produktivnost. V primerjavi z letom 1979 pa je produktivnost dela v DO (skupaj z DSSS), večja za 4,6 %. Največje povečanje proizvodnje je v TOZD Perutninske farne, na kar je v precejšnji meri vplivala vključitev proizvodnje staršev. Produktivnost dela pa se je najbolj povečala v TOK Kooperacija Hajdina.

3.5. Pregled dokončanih osnovnih naložb.

Silos v TOZD Tovarna krmil so zgrajeni skladno s potrjeno tehnično dokumentacijo, brez bistvenih sprememb. Dela je izvajalo podjetje Agroobnova in jih končalo z zamudo v mesecu septembru 1980. Zaradi prekoračitve pogodbenega roka je izvajalcu zaračunan penale. Tehnični pregled je opravljen, komisija pa je ugotovila na objektu le manjše nebitvene pomanjkljivosti, ki jih je izvajalec takoj odpravil. Na zahtevo Rep. veterinarskega inšpektorja je bilo potrebno pred izdajo uporabnega dovoljenja poglobiti in osposobiti nefunkcionalno dezobariero pri vhodu v Tovarno krmil. Ta dela so opravljena v celoti. Oprema za rinfuza silose je iz dobavljiva Mlinostroj Domžale, montiral pa v sodelovanju z dobaviteljem naš TOZD Servis.

V TOZD Tovarna krmil je zgrajen tudi manjši prostor v katerem je postavljena hidravlična stiskalnica za baliranje odpadnih vreč. Dobavitelj opreme Mlinostroj Domžale je pričel dobavljati opremo za žitne silose in tovarno krmil že leta 1975 in jo dobavljal ter prilagajal tehnološkemu procesu vse do leta 1979. Nekatere naprave in linije je bilo potrebno sproti tehnološko izpopolnjevati in spreminjati, pomanjkljivosti pa bo dobavitelj opreme odpravil do 1. 3. 1981. V letu 1980 je bila v TOZD nabavljena tudi razna druga oprema in nabave.

V okviru farne nesnic Trnovci III je bilo dograjeno v letu 1979 5 proizvodnih objektov, garderobno sanitarni objekt ter del dovoznih poti s pripadajočo zunanjo ureditvijo. V letu 1980 so dograjeni še 4 proizvodni objekti, stelnik in preostali del zunanje ureditve. Izvajalec vseh del je bilo podjetje Agroobnova Ljubljana. Za ogrevanje objektov III. skupine je bila nabavljena vklonpa cisterna za gorivo z zunanjim razvodom do objektov. V TOZD Perutninske farne je bila nabavljena tudi v večji vrednosti razna oprema.

Sanacijska gradbena dela v DE perutninska klavnica so bila končana že decembra 1979. Dela na elektroinstalacijah pa smo nadaljevali in končali v letu 1980. Pogodbeni rok je bil prekoračen, zato je izvajalcu zaračunan penale. Sanirani objekt perutninske klavnice je še

vedno v poskusnem obratovanju, ki bo trajalo do 21. 4. 1981. V tem roku bi se naj preizkusile montirane naprave, predvsem pa je potrebno na zahtevo požarnega inšpektorja zagotoviti zadosten pritisk vode v zunanji in notranji hidrantsni mreži, za kar bodo potrebna še dodatna dela. Tudi v tem TOZD je bila nabavljena med letom razna oprema v večji vrednosti.

Objekt servisne delavnice je bil dograjen v decembru 1979. Izvajalec del je bila Agroobnova Ljubljana. Po odpravi pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila komisija za tehnični pregled, je bilo v mesecu marcu 1980 izdano uporabno dovoljenje. V reklamacijskem postopku pa še je vedno streha in instalacije. V letu 1980 je bilo za TOZD Servis nabavljeno večje število prevoznih sredstev in razne opreme.

V TOZD Commerce je bilo za več prodajnih mest nabavljena oprema, za eno prodajno mesto je bil nabavljen kiosk. Nabavljeno je bilo tudi nekaj ostale opreme.

V letu 1980 se je obseg izgradnje hlevov pri kooperantih močno zmanjšal, čemur so bile vzrok visoke cene gradbenih materialov in opreme. Tako nekateri interesenti niso uspeli zbrati dovolj sredstev za lastno udeležbo, ki je potrebna pri gradnji ter so že od planiranih investicij odstopili. Odras takšnega stanja je manj pridobljenih vzrejnih kapacitet med letom in manj objektov v gradnji konec leta.

V začetku leta 1980 je bilo v gradnji	21 hlevov
med letom se je pričela gradnja	+ 13 hlevov
skupaj je bilo med letom v gradnji	34 hlevov
v proizvodnji je bilo dano med letom	— 19 hlevov
v gradnji 1. 1. 1981:	15 hlevov

Za potrebe proizvodnje je v TOZD Ptujaska tiskarna bila nabavljena razna oprema in pa dostavna avtomobila.

Delovna organizacija je pristopila k programu za graditev poslovnega centra že leta 1976. Meseca februarja 1977 je bilo izdano lokacijsko dovoljenje. Na podlagi sodelovanja s strokovno komisijo arhitektov je bil izbran projekt podjetja GIP Gradis TOZD Biro za projektiranje, Ljubljana.

Na osnovi javnega natečaja je bil izbran najugodnejši izvajalec GP Stavbar Maribor, TOZD Gradbeništvo Drava Ptuj. Gradbeno dovoljenje je izdano oktobra 1977, ko je izvajalec pričel z gradbenimi deli. Na podlagi zahteve v soglasju Zavoda za spomeniško varstvo Maribor je bilo potrebno izvršiti arheološke raziskave celotnega področja lokacije objekta. Ta dela so za nekaj mesecev zavlekla gradnjo in povečala stroške. Pogodbeni rok dograditve 30. 11. 1978 je bil kratak in ker so izvajalci kasnili pri operativnem planu, je bil rok podaljšan do 29. 11. 1979. Dela niso bila končana tudi do novega roka. Vzroki so bili predvsem v slabi organizaciji glavnega izvajalca, slabi koordinaciji del, pomanjkanju nekaterih gradbenih materialov na tržišču in pomanjkljivosti projekta. Dela v notranjosti objekta so bila končana do 1. 5. 1980, nakar so se nadaljevala dela na fasadi in zunanji ureditvi.

Uporabno dovoljenje je bilo izdano 20. 10. 1980. Za prekoračitve pogodbenega roka je bil izvajalcu zaračunan pogodbeni penale.

3.6. Osnovne naložbe v gradnji

V prvih dneh meseca novembra je prišlo do samovžiga uskladiščenih surovin v žitnem silosu v TOZD Tovarna krmil. Požar je močno poškodoval gradbeni del silosa ter tehnološko opremo in instalacije silosa. Pri tem je bila povzročena precejšnja škoda. K sanaciji poškodovanega silosa se je pristopilo takoj. Z dobavitelji opreme je že sklenjena pogodba za nadomestitev poškodovane opreme. H gradbeni sanaciji se še ni pristopilo, ker IGH izredno počasi vrši preiskave o višini poškodb. Z Mlinostroj Domžale je sklenjena pogodba za izdelavo in montažo strojno-tehnološke opreme za ureditev aspiracije.

Za izgradnjo farne v Starošincih je izdelan investicijski program, izdelana je tudi projektno-tehnična dokumentacija ter pridobljena vsa soglasja k projektu. Meseca maja je bilo izdano gradbeno dovoljenje za pripravljala dela, oktobra pa gradbeno dovoljenje za vse objekte farne, vključno z dvoznimi potmi, zunanjo ureditvijo in parkirnim prostorom. Precej težav je bilo zaradi odpora krajanov, da se na njihovem področju ne bi gradila farma. Zaradi tega je bilo več sestankov, pridobiti pa smo morali še dodatna mnenja in soglasja, na podlagi katerih so se krajanji prepričali, da farma ne bo vplivala na slabo počutje in zdravje ljudi. Dela na izgradnji farne v Starošincih so se že pričela.

V letu 1980 so bile izvršene tudi lokacijske razprave še za naslednje objekte: farma broilerskih staršev — 40 objektov za nesnost in 5 objektov za vzrejo jajčk, farma broilerskih staršev na področju farne Sela, kjer je predvideno 12 proizvodnih objektov, ter skupino 9 proizvodnih objektov v okviru farne Kidričevo. Za obe lokaciji je izdelana lokacijska dokumentacija, zaprosena so tudi vsa soglasja k lokaciji. Izvršena je tudi lokacijska razprava za valilnico DSP brojlerjev s kapaciteto 45 milijonov letno ter valilnico starih staršev.

Za naložbo kartonažne tovarne I faze in povečanje zmogljivosti tiskarskih dejavnosti je izdelan investicijski program, izdelana je projektno tehnična dokumentacija h kateri so pridobljena vsa soglasja. Izbran je najugodnejši izvajalec GIP Gradis, TOZD Gradnje Ptuj. Rok za dograditev je oktober 1981.

Naložbe združenih sredstev sklada skupne porabe

V mesecu juniju 1980 so bile prevzete 4 počitniške hišice na otoku Čresu, ki jih je zgradilo podjetje Primorje Ajdovščina. Vsaka hišica tipa C3 ima 30 m² površine in 8 m² pokrite terase. Med letom je sklenjena nova predkupna pogodba za 2 hišici prav tako tipa C3. Rok za dograditev je junij 1981.

Zaključek

Predvideni načrt naložb v DO za leto 1980 ni bil v celoti izpolnjen. Realizacija načrta je bila odvisna od uspešnosti poslovanja ter tudi od višine odobrenih kreditov. Poleg tega pa so bile prioritete tiste naložbe, ki omogočajo hitro povečanje proizvodnje za izvoz. Pri bodočem načrtovanju je poleg stabilizacijskih ukrepov potrebno upoštevati tudi to dejstvo in planirati samo tisto opremo, ki je za obratovanje nujno potrebna.

4. KOMERCIALNO POSLOVANJE

4.1. Nabava

Z vidika nabave je bilo blagovno poslovanje v letu 1980 eno najtežjih v zadnjem obdobju. Stabilizacijski ukrepi, sprememba tečaja dinarja in ukrepi za izboljšanje zunanjetrgovinske bilance so močno vplivali na pogoje nabave surovin in reprodukcijskih materialov, tako na domačem kot na tujem trgu. K težkim pogojem gospodarjenja je pripomogla tudi slaba letina, katera se že in se še bo močneje odražala v letu 1981. Cene surovin in reprodukcijskih materialov so se v letu 1980 povečale za več kot 50 %.

Surovine za krmila

Pri nakupu koruze v letu 1980 s kvaliteto ni bilo težav, saj je bil pridelek leta 1979 zelo kakovosten. Velike težave so se pojavile pri oskrbi zadostnih količin. Potrebno je bilo nabaviti 55.000 ton koruze, kar predstavlja 28 % več kot v letu 1979.

Posebne težave pri nakupu koruze so nastopile v mesecu maju, ko so pošle zaloge umetno suhe koruze. Vsled obilnega deževja in s tem visoke vlage smo k odkupu naravno suhe koruze lahko pristopili šele v sedmem mesecu. Neobičajno so tudi naraščale cene koruze, saj so se v toku leta povečale od 4,50 din/kg na 7,20 din/kg ali za 56 %.

Vedno večja negotovost se pojavlja pri nabavi sojinih tropin iz uvoza. Teh smo porabili 20.500 ton, za kar je potrebnih ogromno deviznih sredstev.

Podrobnejša problematika o nabavi sojinih tropin, ribje moke in uvoznih aditivov je podana v točki 4.3. pri zunanjetrgovinski dejavnosti.

Vsed močnega zmanjšanja klanja prašičev na jugoslovanskem trgu je začelo primanjkovati tudi maščob, katere so nujno potrebne v naši proizvodnji piščančje krme. Teh maščob smo porabili 3.142 ton. Cene so nenehno naraščale in dosegle ob koncu leta na domačem trgu višek — 33,00 din/kg. K tem težavam je še bila izdana prepoved uporabe jedilnih olj in maščob v tehnične namene, kar nas je prisililo pristopiti še k uvozu maščob, vendar po mnogo ugodnejših cenah (17,00 din/kg fco Tovarna krmil).

Akutno vprašanje oskrbe nastilja za piščance se pojavlja pri Farmah in Kooperaciji. Možnost nabave sončničnih luščin, hoblancev in žagovine je stalno manjša. Predelovalci olja delno luščine izvažajo, ostala količina luščin, hoblancev in žagovine pa se ob pomanjkanju in stalnem naraščanju cen naftnih derivatov uporablja za toplotno energijo. Marles Maribor, dosedanji največji dobavitelj je začel dobavljati žagovino za proizvodnjo iveric. Smatramo, da bo v bodoče potrebno pristopiti k dolgoročni organizaciji nabave slame ob času žetve, s katero bi nadomestili pomanjkanje dosedanje stelje.

Živina, meso in polizdelki

Neskladje nabavnih cen živine in maloprodajnih cen mesa se je v letu 1980 nadaljevalo. Kljub dogovorjenim nabavnim cenam živine na nivoju republike so se te vsled prekupčevalcev iz sosednje Hrvatske stalno povečevale. Takšno stanje je privedlo do odločitve, da se je omejilo klanje govedu in svinj samo za maloprodajo v Ptuj in Mariboru.

Za potrebe predelave v Mesni industriji se je vršila nabava govejega mesa, slanine in kožic. Goveje meso je bilo nabavljeno v glavnem iz uvoza zaradi nedostopnih cen na domačem trgu.

Embalaza

Oskrba z izdelki iz natron papirja ali valovite lepenke je še nadalje zaskrbljujoča. Pogodbeno količino natron vreč za potrebe Tovarne krmil in Mesne industrije smo dobivali po mesečni dinamiki vedno z zamudo kljub nenehnim uregencam in dobavi odpadnega papirja.

Slaba kvaliteta in močno naraščanje cen kartonske embalaže nas je prisililo k odločitvi, da smo pristopili k nabavi plastične embalaže za razvoz perutninskega mesa. Vsi proizvajalci perutninskega mesa v Sloveniji ter Koka Varaždin smo se odločili za enotno plastično embalažo. Dobava bo stekla v drugi polovici leta 1981.

4.2. Prodaja

a) Prodaja perutninskega mesa

V primerjavi z letom 1979 smo v preteklem letu prodali za 10,8 % več perutninskega mesa, kljub temu pa smo plan prodaje za leto 1980 dosegli le 97,2 %.

Na domačem tržišču je bilo tako plasirano 22.889,6 ton, na zunanja tržišča pa le 1.740 ton mesa. Plan izvoza perut. mesa je tako dosegel s 87 %.

Tudi v letu 1980 je bilo povpraševanje po našem perutninskem mesu večje od ponudbe. Na večje povpraševanje pa je prav gotovo vplivala med drugim nezadostna ponudba ostalih vrst mesa in nepri- merno višja cena.

Od skupne količine prodanega mesa odpade na Slovenijo največji delež saj se je ta leta 1980 v primerjavi z letom 1979 povečal za 3 %.

Deleži so se znažali skoraj v vseh drugih republikah, delno zaradi povečane prodaje v Sloveniji in BIH, v glavnem pa zaradi prodaje na zunanja tržišča.

Celotna prodaja je bila po posameznih republikah naslednja:

Republika	Realizacija v primerjavi s planom 80
	Indeks
Slovenija	104
Hrvatska	98
Srbija	83
BIH	96
Makedonija	—
Izvoz	87

Najbolj se je povečala prodaja v Sloveniji in sicer kar za 745 t. Na povečano prodajo so vplivali nižji dostavni stroški, in višja malo- prodajna cena, ki se priznava za predpakiranje v vrečke, kar v ostalih republikah razen v Hrvatski ni možno.

Delež v Hrvatski je nižji, ker nam je v času največje turistične sezone v Dalmaciji primanjkovalo perutninskega mesa, zaradi velikih obvez do izvoza.

Tudi v Srbiji se je delež znižal predvsem zaradi paritete oz. večjih prevoznih stroškov in zaradi neurejene cenovne situacije (stroškov za predpakiranje še vedno ne priznavajo in niso vključeni v prodajno ceno). Na področju Srbije smo opustili prodajo v glavnem pri dislociranih kupcih kot so na progji do Titovih Užic in še nekatere druge.

Prodaja v BIH se je sicer v primerjavi z letom 1979 rahlo povečala v glavnem na račun novega predstavništva v Sarajevu pa tudi na račun lastnega skladišča v Banja Luki, ki v glavnem oskrbuje trgovsko mrežo v Banja Luki in bližnji okolici, saj smo del oddaljenih kupcev opustili že v prvem četrtletju leta 1980.

Povečana prodaja za 134 ton v Makedonijo ne predstavlja bistvenih količin, vendar je bila izvršena v času, ko je ta republika imela najvišje cene na drugi strani pa gre v glavnem za drugorazredno blago, po katerem v ostalih republikah ni povpraševanja.

Najbolj se je prodaja povečala preko lastnih skladišč razen v Beogradu, kjer se je zmanjšala za 20 % v primerjavi z letom 1979. Te količine pa so bile prodane v glavnem preko lastnih prodajnih mest, posebno še v drugem polletju, ko je bila prodaja na tem področju zaradi izvozne usmeritve ostalim kupcem razen Centropromu skoraj povsem ustavljena.

Tekom leta je bilo v vseh republikah čutiti veliko povpraševanje po perutninskem mesu, ponudba ni mogla zadostiti potrebam razen v Sloveniji, kjer se je bilo tržišče precej dobro založeno. Na to pa je vplivala bližina štirih velikih proizvajalcev tega blaga.

Žal tudi v preteklem letu nismo uspeli preiti na vakumsko pakiranje kosane perutnine. S tem bi nedvomno dosegli boljše ekonomske rezultate in povečali prodajo predvsem v samopostrežnih blagovnicah.

b) Prodaja mesnih izdelkov

V lanskem letu plan prodaje mesnih izdelkov ni bil dosežen, oziroma je bil dosežen le s 96 %. Kljub temu pa je indeks prodaje z oziroma na leto 1979 dosežen s 112 %. Tako se je prodaja v letu 1980 kljub težavam povečala za 12 %.

Na nedoseganje plana je vplivalo precej težav od pomanjkanja nekaterih surovin v sami proizvodnji, folije za pakiranje, okvara pakirnega stroja za pipi, nekaj časa pa je bila zmanjšana proizvodnja nekaterih izdelkov zaradi visoke proizvodne cene. Zaradi navedenih težav smo bili prisiljeni proizvodnjo omejiti le na štiri izdelke iz perutninskega mesa, ki pa so se v zadnjem času že močno uveljavili na vseh tržiščih v Jugoslaviji tako, da danes povpraševanje že presega ponudbo.

Zaradi delnega izpada v lastni proizvodnji in zaradi asortimana smo bili v delni odvisnosti tudi od nabave trgovskega blaga, čigar ponudba je bila zaradi podobnih težav omejena.

Kljub vsemu nam je uspelo prodajo preko lastnih skladišč močno povečati z oziroma na leto 1979 kar za 18 % ali za 311 ton. Občutno povečanje beležimo predvsem v skladiščih v Zagrebu in v Rijeki. Prodaja preko lastne mreže in potniške službe pa je za 9 oziroma 11 % manjša kakor v letu 1979.

V navedenih količinah niso zajete tiste količine, katere smo dobavili od drugih proizvajalcev in so bile dostavljene direktno naši maloprodajni mreži. Povdariti je potrebno, da gre tu predvsem za klobasičarske suhe izdelke in mesne izdelke, ki jih naša proizvodnja nudi le od primera do primera in še to v omejenih količinah.

c) Prodaja DSP in valilnih jajc

Celotna proizvedena količina premateriala je bila tudi prodana. Razlika je le med DSP in valilnimi jajci. DSP je bilo prodanih 9.881.692 kom od tega 8.220.830 kom na tuja tržišča, valilnih jajc pa skupaj 5.403.680 kom od tega 522.000 za izvoz.

Težave pri prodaji se iz leta v leto ponavljajo in ta predvsem v izvensezonskem času ko proizvodnja presega načrtovane količine. Zaradi tega smo večkrat prisiljeni prodati valilna jajca namesto DSP. Nadaljnji problem je v tem, ker proizvodnja vsako leto časovno varira vsled česar ni mogoče prodaje dolgoročno pogodbeno vezati, kar pa stalni kupci zahtevajo.

Kljub navedenim težavam smo uspeli prodajo DSP povečati napram letu 1979 za 63,5 % to seveda največ na račun izvoza in delno povečane domače prodaje. Prodaja valilnih jajc pa se je povečala za 25,5 % napram letu 1979 delno na račun izvoza, delno pa na račun povečane domače prodaje.

Večji problemi se pojavljajo pri prodaji DSP staršev zaradi malega povpraševanja, kar je posledica malega števila porabnikov, ki so že dolgoročno vezani z drugimi dobavitelji. Vsled navedenega je bila prodaja sorazmerno nizka, le 65.544 kom. Nekoliko večji uspeh pri prodaji tega materiala si ometamo v letu 1981, ker smo navezali stike z novimi kupci kot so Brčko, Mali Idjoš, Žitišče in drugi.

d) Prodaja preko lastne maloprodajne mreže

Prodaja preko lastne maloprodajne mreže znaša 20 % od celotne prodaje. To dokazuje, da se prodaja preko lastne prodajne mreže iz leta v leto veča kar je vsekakor odraz smotrnega gospodarjenja.

Pri oskrbi mesnic smo se skozi vse leto srečevali s problemi oskrbe s svežim mesom, predvsem z junečjim mesom in teletino. Od časa do časa pa je bilo čutiti pomanjkanje mesnih izdelkov, ki smo jih dopolnjevali z nakupom od drugih proizvajalcev. Tu gre predvsem za trajne mesne izdelke in prekajeno svinjsko meso.

Oskrbo ljubljanskih mesnic s svežim mesom smo pogodbeno vezali z »Mesoizdelki« Gornja Radgona. Problemi, ki so s tem v zvezi stalno prisotni, so v neradni dostavi blaga in v mali razliki v ceni, ki znaša 8 % kar pa ne zadošča za kritje stroškov prodaje. To pa je tudi glavni vzrok za nerentabilno poslovanje mesnic na tem področju.

Preiskrba lastne prodajne mreže s perutninskim mesom je bila v glavnem skozi vse leto dobra razen ljubljanskih mesnic, ki v prvem polletju zaradi velikega povpraševanja drugih kupcev niso dobile vseh naročenih količin. Ravno zaradi nezadostne ponudbe pri ostali trgovski mreži se je močno povečalo povpraševanje po piščančjem mesu v naših mesnicah.

Dobro je bila oskrbovana lastna mreža na tržnicah, posebno še v Beogradu kjer je bila celotna razpoložljiva količina prodana v glavnem preko lastne mreže.

Investicijska dejavnost v pogledu širjenja prodajnih mest ni bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev tako dinamična kot v prejšnjih letih. Na novo smo odprli dve prodajni mesti. Eno v Rijeki in eno v Crikvenici. V pripravi pa so še 3 lokacije v Beogradu in Zagrebu.

Ostala oprema za nadomestitev je bila nabavljena v skladu z investicijskim načrtom.

Vsa proizvedena lastna konzumna jajca in to 3.723.800 kom smo dali na tržišče preko ptujskih, mariborskih in ljubljanskih prodajal, manjša količina pa tudi preko skladišč. Najmanj trikratno količino pa so skladišča nabavila in prodala direktno.

Pri prodaji jajc lastne proizvodnje se srečujemo z nerešenim vprašanjem rabata. Priznani rabat v višini 1,5 % ne pokriva stroškov prodaje posebno, ker tu nastajajo visoki prevozniki stroški do kupca oz. skladišč.

e) Prodajalne z repromaterialom

Prodajalne se srečujejo z mnogimi težavami. Največja pa je v nezadostni ponudbi vsega reprodukcijskega in gradbenega materiala. Prodajalne so sicer svoj letni načrt prodaje rahlo presegle in to na račun prvega polletja, ko je bila ponudba še do neke mere normalna.

f) Divjačina

Količinski odkup divjačine v letu 1980 je znašal 201.828 kg. Pri odkupu drobne divjadi je opaziti manjše povečanje. V mesecu juniju je prišlo do spremembe cene, ki ni imela večjega vpliva na odkup. Glavni razlog, da nismo dosegli planiranih količin je v izpadu dveh gojitvenih lovišč, to je »Jelen« Snežnik in »Medved« Kočevje, ki sta nam v letu 1979 oddali cca 43 ton vseh vrst divjadi. Omenjeni gojitveni lovišči sta v svojih zahtevah vztrajali pri 85 % odstopu deviz in vlaganja v hladilniške prostore pri »Jelenu« Snežnik. Pri ostalih velikih dobaviteljih pa ni bilo težav pri poslovanju. Pri lovskih družinah je količinski odkup povečan za cca 10 ton.

V zadnjem času pa postaja vedno večje vprašanje plačevanje zbiralcem za zbiranje divjačine. Vsako leto pridobimo tri do štiri zbiralce. Odkup pri LD se tako povečuje, masa dovoljena za izplačilo za opravljeno delo zbiralcem pa se z zakonskimi omejitvami znižuje. Ni pa možnosti, da bi zbiralce divjadi redno zaposlili.

4.3. Blagovna menjava s tujino v letu 1980 in glavni kazalci izvoza in uvoza v letu 1981

Prikaz izvoza po proizvodih v letu 1980 v tuji valuti in v din po tečaju ZIS (\$ = 27,30)

Proizvod	Količina	USA \$	Sfr	din
Perutninsko meso	1.748.949 kg	2.293.319,61		62.607.625
DSP	2.177.250 kom	593.798,19	1.543.800,00	25.574.591
Divjačina	175.975 kg	896.974,72		24.487.410
Valilna jajca				
za brojlerje	522.000 kom	81.064,80		2.213.069
za starše	119.060 kom	58.971,98		1.609.935
	641.060 kom	140.036,78		3.823.004
S k u p a j :		4.267.129,30		116.492.630
Od tega 95 % koriščenje priliva za uvoz:				110.667.999

Predvidena stimulacija na izvoženo vrednost blaga v letu 1980 znaša: din 22.695.700

Primerjava izvoza s planom in realizacijo v letu 1979

	Doseženo 1979	Plan 1980	Doseženo 1980	Indeks plan/real. 1979/80	Indeks 1979/80
Perut. meso	—	2.000.000	1.739.976	87	
DSP	—	2.000.000	2.177.250	108,86	
Valilna jajca	—	1.000.000	641.060	64,11	
Divjačina	233.124	245.000	175.975	71,83	75,49

Vrednostno podatkov ne moremo primerjati, ker je bila v letu 1980 izvedena revalorizacija in novi proizvodi uvedeni v izvoz. Takšna primerjava bi bila neobjektivna, ker smo v izvozu uvedli novo kvaliteto in kvantiteto, ki bazira na proizvodih naše osnovne reprodukcijske verige.

Iz fizičnega prikaza obsega izvoza lahko sklepamo, da smo z osnovnimi proizvodi iz naše proizvodnje uspeli prodrati na svetovni trg in tudi v glavnem realizirati sprejete plane za katere nihče v začetku leta ni verjel, da bodo uresničljivi. Uspelo nam je med izvozom in uvozom doseči razmerje 0,59 : 1, kar je izreden uspeh, če upoštevamo, da smo se po dolgih letih prodaje na domačem trgu usmerili v izvoz. V večjem obsegu smo začeli izvažati šele v mesecu aprilu s tem, da je bila večina mesa in DSP izvoženih v tretjem četrtletju. Smatramo, da bi planske obveze v letu 1980 celo presegle, če ne bi prišlo do zastoja v izvozu v zadnjem četrtletju zaradi vojne na bližnjem vzhodu med Irakom in Iranom, katera je ohromela tudi ostale arabske države pri njihovi uvozni dejavnosti.

Izvoz perutninskega mesa bi lahko bil znatno večji, če bi imeli pakiranje na običajnem svet. nivoju v embalaži za čezmorski promet, ki je bila pogoj za ladijski transport. Tudi v bodoče bodo večje dobave možne le z ladijskim prevozom. V letu 1980 smo celotno navedeno količino perutninskega mesa izvozili po klavzuli FOT, to je naloženo na kamion, kar je za kupca predstavljalo visoke prevozne stroške in nižjo ceno za našo delovno organizacijo. S prehodom na novo embalažo bomo imeli dosti več možnosti za izvoz našega blaga v različne čezmorske dežele.

Pri izvozu DSP smo imeli v poletnih mesecih velike težave s poginom v letalih, ki so imela prešibko zračenje. Situacija se je izboljšala v jeseni, vendar je takrat prišlo do zastoja zaradi že omenjene vojne.

V zadnjem četrtletju smo začeli tudi z izvozom valilnih jajc staršev, ki jih izvažamo še preveč kratkoročno, vsled česar ne moremo zadovoljiti predvideni planski prodaji.

Iz navedenih podatkov lahko ugotovimo, da je izvoz divjačine in upadanju zaradi zmeraj manjših odkupljenih količin. Glede na težave pri zagotavljanju deviz se bo treba potruditi in zadržati odkup vsaj na sedanjem nivoju.

Pregled uvoza po TOZD v letu 1980 — preračun na dinarsko vrednost po tečaju ZIS \$ = 27,30 din

	Din
TOZD TOVARNA KRMIL	152.726.879
TOZD MESNA INDUSTRIJA	19.648.911
TOZD PERUTNINSKE FARME	21.705.049
TOZD SERVIS	2.096.005
TOK KOOPERACIJA	222.010
TOZD COMMERCE	32.700
TOZD PTUJSKA TISKARNA	367.344
DSSS	6.372

Skupaj DO 196.805.270 oz. USA \$ 7.208.984,25

a) V skupni vrednosti uvoza din 196.805.270 so vključene tudi devize, ki smo jih dobili z združevanjem po 68. členu Zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino.

b) V vrednosti uvoza TOZD Tovarna krmil predstavlja največji delež uvoz sojinega zrna oziroma sojinih tropin (din 97.384.024) ter uvoz ribje moke (din 38.034.071) — skupaj din 135.418.094; to je kar 69 % celotne vrednosti uvoza delovne organizacije.

c) Razliko med 95 % možnostjo koriščenja prilivov od izvoza in potrebami odlivov za uvoz smo delno krili z združevanjem deviznih pravic po 68. členu ZDP, kot je že navedeno in s prenešenimi pravicami za uvoz iz leta 1979 tako, da smo uspeli zaključiti zunanjetrgovinsko letno bilanco z majhnim suficitom v vrednosti 65.290 din. Pri tem moramo imeti v vidu, da smo za združene devize plačali zelo visoke stimulacije delovnim organizacijam, ki so z nami združevale pravice, za pokrivanje izgube, ki so jih le-te imele v izvozu.

Visoke cene surovin na svetovnem trgu, sprememba paritete — devalorizacija in stimulacije so v preteklem letu celo dvignile stroške za surovine v enoti končnega proizvoda. Temu so doprinesle tudi nižje cene za naše proizvode v izvozu kot na domačem tržišču.

Kljub popolnoma novemu načinu poslovanja v izvozu in uvozu, ki je bil naravnani na stabilizacijske ukrepe in je zahteval, da vsaka OZD sama pokriva svoje potrebe po uvozu lahko rečemo, da so bile naše TOZD dobro založene z reprodukcijskim materialom iz uvoza tako, da ni prišlo do odstopanja od načrtanega proizvodnega plana in zastojev kot v nekaterih drugih OZD.

Opreme v letu 1980 nismo uvažali, ker so nam to onemogočili restriktivni ukrepi in pomanjkanje deviznih pravic. Uspelo nam je uvoziti le manjši sejmski eksponat za TOZD Tovarna krmil.

Glavni kazalci izvoza in uvoza v letu 1981

V letu 1981 smo načrtovali pokrivati naše uvozne potrebe z lastnim izvozom z upoštevanjem tega, da lahko koristimo le 65 % priliva od izvoza, v višini 56,35 %. Ostala sredstva si moramo zagotoviti z združevanjem z delovnimi organizacijami, ki imajo večji izvoz od uvoza in iz združenih deviz za prioritete reprodukcijske surovine.

Zelo težko bo zagotoviti potrebna devizna sredstva zlasti če ne bomo uspeli prodati načrtovanih količin naših proizvodov v izvoz. Pri tem je nujno, da uskladimo našo proizvodnjo s potrebami na tujih tržiščih in ne da nudimo proizvode takrat ko zaradi vremenskih razmer in drugih omejitev kupci blaga ne morejo prevzemati. Prilagoditi moramo tudi obdelavo in pakiranje nivoju na svetovnem trgu. V tako zaostrenih pogojih uvoza, ko lahko za uvoz koristimo samo 65 % od našega priliva iz izvoza bo nujno iskati v domači proizvodnji nadomestila za uvožene surovine, rezervne dele in opremo.

5. ZALOGE

V pogojih vsesplošnega naraščanja cen in s tem zalog, ki zahtevajo vedno večje angažiranje sredstev, postaja vprašanje teh vse aktualnejše.

Zaloge koncem leta so:	v 000 din		
	31. 12. 1979	31. 12. 1980	Indeks 80/79
1. Zaloge surovin	185.718	207.770	112
2. Zaloge embalaže	3.654	7.392	202
3. Zaloge drobnega inventarja	5.889	7.968	135
4. Nedovršena proizvodnja	98.884	117.777	119
5. Proizvodi	15.696	27.106	173
6. Trgovsko blago	7.477	11.397	152
Skupaj	317.318	379.410	120

Povečanje zalog surovin predstavlja v glavnem višja cena, ker smo jesenski odkup koruze na zalogo imeli že koncem leta 1979 zato v količini ni bistvenih razlik. Porast zaloge embalaže pomeni vrednostno povečanje zaradi porasta cen in ne količinskega.

Porast zalog drobnega inventarja predstavljajo redne nabave po znatno višjih cenah.

Nedovršena proizvodnja je v glavnem posledica povečanja proizvodnje.

Povečanje proizvodov se nanaša v glavnem na perutninsko meso pripravljeno za izvoz.

Porast zalog trgovskega blaga predstavlja višji nivo cen tem artiklom.

Močno povečanje skupnega zneska zalog bo sledilo še po preračunu na nove cene v letu 1981. Tako bo delež, ki ga predstavljajo zaloge v skupnih sredstvih v DO še porasel.

GOSPODARJENJE

Ob koncu prve polovice februarja so bili zbrani podatki o količinski in vrednostni proizvodnji po posameznih TO in izračunani finančni rezultati, doseženi v letu 1980. O gospodarjenju je najprej tekla razprava na letnih sestankih OOZS, nato pa razprava in sprejem na zborih delavcev in delavskih svetih.

Najprej nekaj podatkov o fizičnem obsegu proizvodnje in produktivnosti:

T O	PROIZVODNJA		PRODUKTIVNOST	
	Indeks	Indeks	Indeks	Indeks
Tovarna krmil	106	99,9	97,3	99,9
Perutninske farme	125	99,5	113,7	95,4
Mesna industrija	109	94,9	98,1	94,5
T O K	112	98,5	115,6	101,5
Transservis	103	91,0	98,1	91,1
Commerce	115	109,8	110,4	106,5
Ptujska tiskarna	88	103,0	90,7	90,4
DS skupne službe DO	112	100,9	104,6	100,0

Indeksi kažejo, da so skoraj vse TOZD prekoračile lanski obseg proizvodnje razen TOZD Ptujska tiskarna in da znaša poprečna rast proizvodnje za delovno organizacijo 12 %. Pri tem pa je planirana proizvodnja presežena le za 0,9 % oz. je kar v celoti TO nekoliko večji zaostanek za planirano proizvodnjo. Mesna industrija proizvodnje zaradi vzrejnih problemov (močan porast mortalitete) iz prvega tromesečja do konca leta ni mogla nadoknaditi, zato je letna dosežena proizvodnja kar za 5 % izpad planirane. V Transservisu pomeni največji izpad proizvodnje stabilizacijska odločitev, da se omejijo oz. celo opustijo prevozi blaga na daljših relacijah zaradi neusklajenosti prodajnih cen. Stagnacija uslug tiskarske proizvodnje in zaostrene razmere na trgu pa so glavni vzrok izpada v Ptujski tiskarni.

Indeksi produktivnosti dela kažejo nekoliko slabše rezultate od fizičnega obsega proizvodnje. Poprečna produktivnost v delovni organizaciji se je v primerjavi s preteklim letom povečala le za 4,6 %

oz. je bila dosežena planirana produktivnost. Nižja produktivnost kot v preteklem letu je bila v TO Mesna industrija, v Transservisu in Ptujski tiskarni in to v glavnem iz istih vzrokov kot nedosežena planirana proizvodnja. V Tovarni krmil pa je bila tudi nižje načrtovana.

Vrednostni poslovni rezultati so realizirani nad vsemi pričakovanji.

Glavni kazalci so:

	Celotni prih. Dohodek		Oseb. doh.		Akumulacija		
	Indeks	Indeks	Indeks	Indeks	Indeks	Indeks	
	80/79	80/79	80/79	80/79	80/79	80/79	
	80/pl.	80/pl.	80/pl.	80/pl.	80/pl.	80/pl.	
Tovarna krmil	130	110	153	115	125	101	183
Perutninske farme	136	108	144	112	125	104	107
Mesna industrija	132	100	131	96	127	101	139
T O K	129	105	131	102	114	95	146
Transservis	133	95	134	103	124	102	158
Commerce	135	109	123	98	120	102	137
Ptujska tiskarna	116	102	114	100	114	103	125
DSSS	136	99	127	102	132	102	—
Pos. finan. služba	182	390	170	137	—	—	—
D O	133	106	134	103	124	102	156

Gornji indeksi kažejo na nivoju delovne organizacije 33 % povečanje celotnega prihodka v primerjavi s preteklim obdobjem, in sicer iz povečane fizične proizvodnje 12 % rast, preostali del pa izhaja iz višje ravni cen. Skoraj enako rast kaže tudi dohodek, saj je za 34 % večji. Zaradi nesorazmernega povečanja nekaterih obveznosti iz dohodka in pospešene amortizacije je rast čistega dohodka višja za 26 %. Masa za osebne dohodke delavcev je porasla le za 24 %, ker se je oblikovala skladno z določbami posebnega dogovora, izhajajočega iz resolucijskih stališč o uresničevanju družbene usmeritve pri razporejanju dohodka za leto 1980. Le-ta je določal, da smejo osebni dohodki pri 34 % rasti dohodka porasti le za 22,6 % oz. po določilu 6. člena dogovora še za 1 %, ker znaša delež izvoza v celotni realizaciji več kot 5 % oz. še za drugi 1 %, ker se je ta delež izvoza v primerjavi s preteklim letom povečal za več kot 10 %. Tako je bila ugotovljena skupna dovoljena rast mase za osebne dohodke, kjer je družbena usmeritev delitve dohodka zahtevala počasnejšo rast osebnih dohodkov ob povečanem deležu za razširjeno reprodukcijo. Iz te osnove izhaja tudi rast akumulacije v višini 36 %. Ta usmeritev je že bila vgrajena v planske dokumente zato kažejo planske primerjave skoraj usklajeno rast, saj je celotni prihodek za 6 % večji oz. dohodek za 3 %, pri tem so osebni dohodki in akumulacija za 2 % večji od planiranih.

Nenormalno gibanje cen na nabavnem trgu in delno korekcijo prodajnih cen smo poračunali s sprejetimi instrumenti dohodkovnih odnosov.

Po posameznih osnovah so bila poračunana naslednja odstopanja:

— Zvišanje cen surovin	— din 52.775.310
— Pozitivna razlika v ceni DSP, dosežena na prodajnem trgu	+ din 12.118.999
— Pozitivna razlika v ceni valilnih jajc dosežena na prodajnem trgu	+ din 1.191.896
— Pozitivna razlika v ceni perut. mesa	+ din 95.440.349

Po notnih načelih, kot veljajo za dohodkovne odnose, smo po sklepu OG razporedili tudi pozitivne razlike v znesku din 12.101.930.

Še nekaj osnovnih ugotovitev iz splošne ocene poslovanja delovne organizacije.

Dogovorjeni fizični obseg proizvodnje in storitev je skoraj v celoti dosežen. Pozitivni napredek proizvodnje in tehnologije se je pokazal zlasti v skrajšanju vzrejnih dni za dosego določene teže, negativni činitelj pa je bila povečana mortaliteta.

Primerjava s preteklim letom kaže večji obseg proizvodnje, povečano produktivnost dela in močno povečan izvoz. Povečana akumulacija je pogojena tudi z zunanjimi vplivi na poslovanje. Njen precejšnji delež predstavljajo tečajne razlike ob devalvaciji in nenačrtovane visoka stopnja inflacije. Tako o relativni rasti akumulacije skoraj ne moremo govoriti.

Izvajanje stabilizacijskih ukrepov je bilo dokaj učinkovito. Pri zakonskih omejitvah določenih stroškov ni bilo prekoračitev. Znatni so prihranki pri pogonskem gorivu in nekaterih drugih stroških, znižani so bolezenski izostanki, omejeni oz. odpravljeni so prevozi blaga na daljših relacijah, rabati pa so znižani v dogovorjene okvire. Vsi ti ukrepi so v glavnem vplivali, da niso stroški naraščali hitreje od realizacije. Saj vemo, da prodajne cene niso sproti spremljale podražitev na nabavnem trgu. Perutninsko meso je bilo verjetno edini prehrambeni artikel, ki je v letu 1980 doživel znižanje prodajne cene.

Pri investicijski gradnji beležimo v 1980. letu zastoj. Razen dokončan investicij, ki so se zamudile v preteklem letu, in nekaj manjših tekočih vlaganj se je začela le ena večja investicija, tj. farma starih staršev v Starošincih.

In ne nazadnje ugotavljamo tudi določene uspehe na področju samouprave. Delo po sindikalnih skupinah se je uveljavilo in ustalilo kot stalna oblika dela. Povečala se je aktivnost družbeno političnih organizacij. Manjši napredek ugotavljamo na področju delegacijskih aktivnosti, ki pa so navsezadnje šele na začetku. S povečano aktivnostjo na vseh področjih, z večjo storilnostjo, varčnostjo in disciplino imamo še nemalo možnosti za dosego boljših rezultatov.